LIETUVIŲ DIENOS

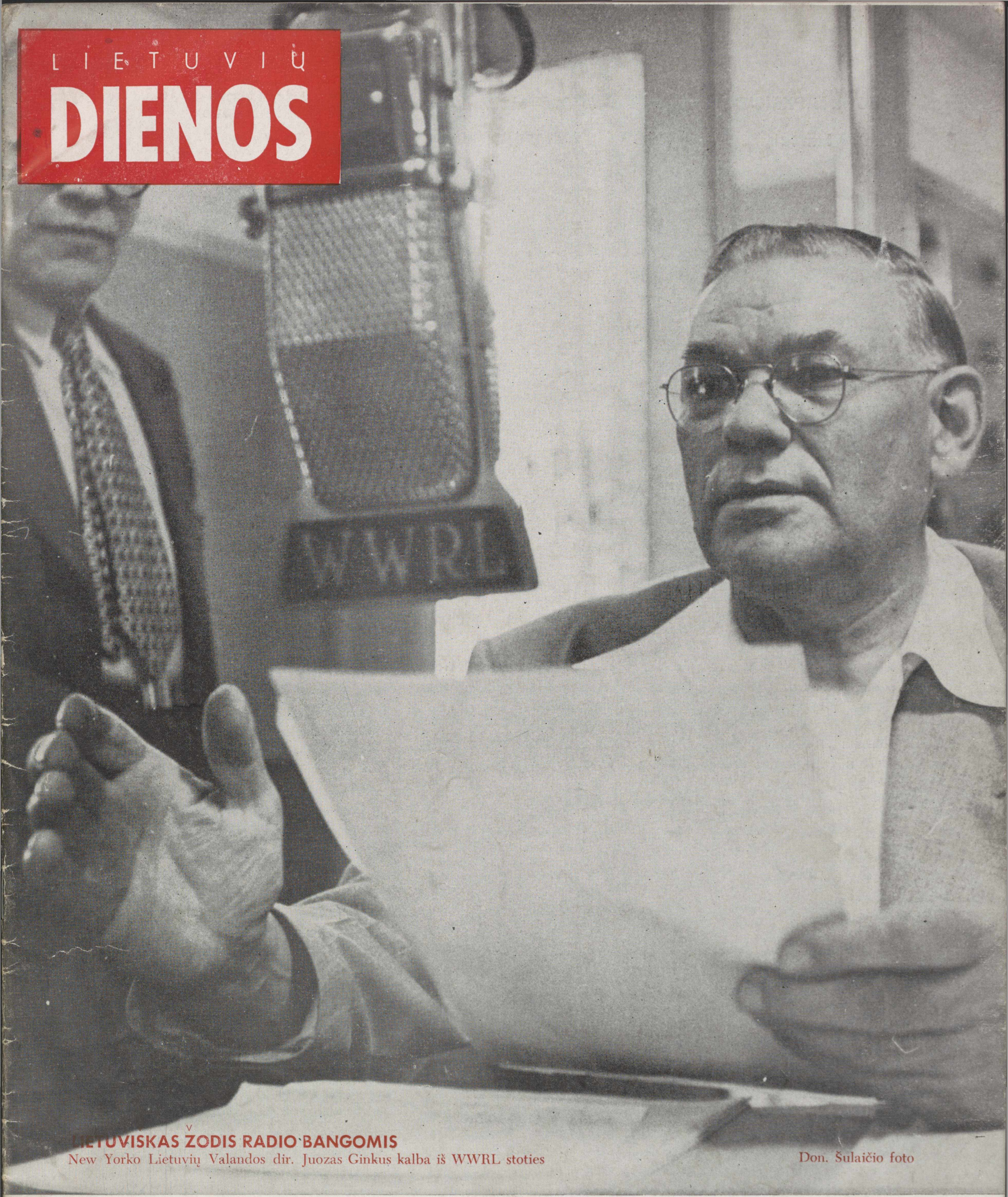

LIETUVIŠKAS ŽODIS RADIO BANGOMIS

New Yorko Lietuvių Valandos dir. Juozas Ginkus kalba iš WWRL stoties

Don. Šulaičio foto

THE LITHUANIAN DAYS

NOVEMBER, 1950

1950 M. LAPKRIČIO MĖN.

1950 M. LAPKRICIO MEN. NOVEMBER, 1950

Nr. 9, I metai Vol. 1, No. 9

TURINYS

CONTENTS

A. Jamontas, LIETUVIŲ DIDŽIOJI GALYBĖ 3
A. Sk., LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS AMERIKOJE 4
LIETUVIŲ LITERATŪRA NESILIAUJA AUGUSI, pasikalbėjimas su rašytoju Antanu Vaičiulaičiu 5
Bronys Raila, IDĖJŲ SKIRTUMAI IR TIKSLŲ SANTARVĖ 7
P. Jagėla, OPEROS SOLISTAS VLADAS BALTRUŠAITIS KALIFORNIJOJ 10
A. Vaičiulaitis, ROGĖS 11
D. Mickutė-Mitkienė, AUDRINGĄ NAKTĮ 11
Vytautas Seirijis, PHILADELPHIJOJE PASIŽVALGIUS 12
J. J., ANGLIJOS LIETUVIAI NUSIPIRKO NAMUS 13
A., 41 METUS ANGLIŲ KASYKLOSE 16
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI 16
THE LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL 17
SOVIET MILITARY MOVEMENTS IN LITHUANIA 18
ZEGONAS, JONAS AND FABIJONAS, A Lithuanian Tale 20

Juozas VITĖNAS ..... Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Milton C. STARK ..... Angliškos dalies redaktorius / Editor of English Section
Povilas PUZINAS ..... Redaktorius-dailininkas / Art Editor

Redaktoriai atskirose vietose / Assistant Editors — V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; A. ŠALČIUS, New York, N. Y.; L. VALIUKAS, Dayton, Ohio; V. VOLERTAS, Philadelphia, Pa.

Antanas F. SKIRIUS, leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS ..... Administratorius / Business Manager

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo incialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarely those of the editors.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Address all Editorial and Subscription Mail to
9204 S. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF
Phone - PL. 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" yra sujungtos su "KALIFORNIJOS LIETUVIU"
"THE LITHUANIAN DAYS" is combined with "CALIFORNIA LITHUANIAN"

Leidžiama kas mėnuo, isskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskiro numerio kaina 30 ct. Single Copy - 30c
PRENUMERATA metams — $3.00 bet kokiame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA $10.00.
SUBSCRIPTION $3.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION $10.00.

Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3,1879

This Month's Cover

Juozas Ginkus, Director of York's Lithuanian Radio Hour. The program has been under his direction for 21 years and is broadcast over Station WWRL.

GARBES LEIDEJAI

Asmenys, paskyrę laikraščio naudai nemažiau 100 dol., laikomi GARBĖS LEIDĖJAIS.

Išėjusių numerių Garbės Leidėjai, paskyrę po 100 dol.:
EMILIJA ŠLIAKIENĖ, Los Angeles, Calif.,
ONA SAMSONAITĖ, Los Angeles, Calif.,
A. ir R. JANUŠAUSKAI, Los Angeles, Calif.,
J. PADAUBIETIS, Los Angeles, Calif.,

GARBES PRENUMERATORIAI

BALBINA ABROMAITĖ, Los Angeles Calif.
KUN. I. ALBAVIČIUS, Cicero, Ill.
KUN. ST. ALEKSIEJUS, Hatch, N. M.
J. ĄŽUOLAITIS, Los Angeles, Calif
DR. J. J. BIELSKIS, Los Angeles, Calif.
VYTAUTAS BELECKAS, New York, N. Y
FRANK BRADULSKI, Clinton, Iowa
J. E. CASSERLY, Los Angeles, Calif.
A. ir S. DERINGIAI, Los Angeles, Calif.
KUN. ANT. DEKSNYS, E. St. Louis, Ill.
F. DIRGĖLA, Los Angeles, Calif.
WM. & B. GRIGALUN, Los Angeles, Calif.
BEN JAKUBEN, Los Angeles, Calif.
KUN. G. JONAITIS, Tucson, Ariz.
KUN. P. JURAS, Lawrence, Mass.
F. KARALIŪNAS, Glendale, Calif.
J. KILMONIS, Los Angeles, Calif.
ZIGMAS KRUMINAS, Los Angeles, Calif.
KUN. J. KUČINSKAS, Los Angeles, Calif.
FRANK MASON, Montrose, Calif.
MRS. F. MARKS, Los Angeles, Calif.
B. NAGINIS, Los Angeles, Calif.
KUN. J. PAŠKAUSKAS, Chicago, Ill.
B. PELANIS, Port Chicago, Calif.
STASĖ PETROŠKIENĖ, Santa Monica, Calif
JOSEPH C. PETERS, Altadena, Calif.
A. RUIGYS, Los Angeles, Calif.
KUN. P. SABULIS, Hartford, Conn.
ANN SAMSON, Los Angeles, Calif.
FRANK SATKAUSKAS, Chicago, Ill.
FRANK SPEECHER, Los Angeles, Calif
BERNICE STARK, Santa Monica, Calif.
K. SUROMSKIS, Chicago, Ill.
S. TIKNIS, Los Angeles, Calif.
P. ŽILINSKAS, Los Angeles, Calif.
F. ŽUKAUSKAS, Los Angeles, Calif

LIETUVIŲ
DIENOS

Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimas Chicagoj / Chicago Lithuanians observe Independent Lithuania's Army Day, November 28.
A. Gulbinsko foto

LIETUVIU DIDŽIOJI GALYBĖ

A. JAMONTAS

"Atskira plyta yra nereikšmingas daiktas. Tačiau tam tikra tvarka surikiuotos ir tvirtai cementu sujungtos plytos sudaro patvarų pastatą. Tą patį galima pasakyti ir apie pasaulyje pasklidusius lietuvius. Kiekvienas lietuvis yra lietuviškoji plyta. Tačiau, kol lietuvio su lietuviu nejungia lietuvių bendruomenės organai, tol tokie lietuviai tėra tarsi palaidų plytų krūva, iš kurios kiekvienas prašalaitis gali naudotis. Tik tada, kai visų kraštų visi lietuviai bus surikiuoti atitinkama tvarka į savosios bendruomenės patvarų pastatą, iš palaidų lietuviškų plytų krūvos turėsime pasistatę savajai lietuvybei tvirtovę.

VLIKas, kovodamas dėl Lietuvos išlaisvinimo, kovodamas su bolševikų okupuotoje Lietuvoje sistemingai masiniu būdu vykdomu lietuvių naikinimu, negalėjo nesirūpinti ir tais lietuviais, kurie šiapus "geležinės uždangos" įvairiuose kraštuose įsikūrę.

Retas tėra pasaulyje kraštas, kuriame nerastume lietuvių. Vieni jų yra seniai Lietuvą palikę, antri jau svetur gimę ir augę, dažnu atveju Lietuvos nė nematę, treti dėl bolševikinės okupacijos 2-jo pasaulinio karo eigoje iš Lietuvos pasitraukę. Jie visi yra lietuviškosios plytos. Kad jų nepačiuptų svetimų kraštų mūrininkai saviems reikalams, bet kad jos būtų išlaikytos naudingos lietuvių tautai, teko imtis apsaugos priemonių. Jos ilgai svarstytos, diskutuotos, pagaliau 1949 m. birželio 14 d. priimtos. Jas sudaro Lietuvių Charta ir Laikinieji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės santvarkos nuostatai." (PLB Keliu)

Atskiruose pasaulio kraštuose jau baigia susikurti orgazacijos (PLB padaliniai), kurios apjungia to krašto lietuvius.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse lietuviai, kurie jau nuo pat Lietuvos užgrobimo sudarė žinomą organizaciją — Amerikos Lietuvių Tarybą, — taip pat eina prie glaudesnio ir gilesnio Amerikos lietuvių sujungimo. Šiuo atžvilgiu lapkričio 17-18 dienomis New Yorke įvykęs Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas padarė svarbų nutarimą: jo priimtoje rezoliucijoje sakoma:

"Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas reiškia pasigėrėjimo VLIKo pastangomis apjungti viso pasaulio lietuvius į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę didiesiems lietuvių tautos uždaviniams vykdyti — Lietuvai laisvę iškovoti ir tautos gyvybę išlaikyti, — todėl nutaria plėsti Amerikos Lietuvių Tarybos veiklą, kad ji apimtų galimai diesnį sąmoningų Amerikos lietuvių skaičių . . ."

Šiam tikslui pasiekti buvo numatytos sudaryti atitinkamos komisijos, kurių sudaryti pasiūlymai atskirų organizacijų turi būti patvirtinti iki sekančių metų vasario 16 d.

Tenka džiaugtis šiuo ALT užsimojimu ir kartu su VLIKo pirm. M. Krupavičium tarti: "Pasaulio Lietuvių Bendruomenė turi virsti ta didžiąja lietuvių galybe, kuri padės išlaikyti tremtiniuose ir išeiviuose lietuvybę ir padės greičiau ir lengviau mums laisvę laimėti."

D. Britanijos Lietuvių Sąjungos ketvirtojo suvažiavimo garbės prezidiumas. Kalba VLIKo pirm. M. Krupavičius. Sėdi suv. pirm. J. Senkus, inž. Bulota, min. Balutis, kun. J. Gutauskas ir Vokietijos PLB pirm. Zundė. / The honorary presidium of the Fourth Lithuanian Convention of Great Britain. Bal. Brazdžionio foto

LIETUVIU RADIO PROGRAMOS AMERIKOJE

Šalia organizacijų, parapijų, spaudos ir mokyklų, lietuviškos radio programos yra vienos iš svarbiųjų lietuvybės išlaikymo veiksnių Amerikoje.

Beveik visos Amerikos lietuvių radio programos yra pradėtos ir vedamos komerciniais sumetimais, tačiau tai jų reikšmės lietuvių visuomeniniame gyvenime visai nemažina.

Kiek yra buvę ir kiek dabar yra Amerikoje lietuviškų radio programų, tikslių žinių niekas nėra paskelbęs, todėl ir mes tepaminėsime tik pačias žinomiausias lietuvių radio programas.

Chicagoje, tur būt, viena iš seniausių ir populiariausių yra Juozo Budriko radijo programos, duodamos per dvi stotis: sekmadieniais iš WGN stoties, ir ketvirtadieniais iš Cicero radio stoties.

Kasdieninės radio programos yra duodamos "Margučio" pastangomis.

Kiek vėliau P. Šaltimieras suorganizavo Lietuvių Radio Klubą ir pradėjo duoti kasdienines programas.

Viena iš moterų vedamų radio programų yra Sofijos Barcus pragrama, pasižymėjusi kaimo vakaruškų transliavimu.

New Yorko apylinkėje yra žinomiausia radio programa, vedama J. Ginkaus. Ji duoda daug paskaitų, muzikos, vadinimų; visada pamini didesnes lietuvių šventes bei įvykius. Dabar Ginkus su savo bendradarbiais planuoja duoti lietuvišką valandą televizijos programoje.

J. J. Stukas jau keletą metų turi lietuvišką programą Hillside, New Jersey.

Bostone veikia 2 liet. radio programos: Lith. Radio Hour ir S. Minkaus radio programa.

Clevelande radio valandą turi P. Nasvytis ir K. Šukys.

Savaitinės radio programos veikia Pittsburghe, Philadelphijoj, worchester, Detroite ir k.

A. Sk.

Lietuvių menininkų grupė išpildo programą New Yorko radio WWRL stoty per J. Ginkaus vedamą lietuvių radio valandą
A Lithuanian group presents a program directed by J. Ginkus over Radio Station WWLR, New York Don. Šulaičio foto

Lietuviu literatura nesiliauja augusi

PASIKALBĖJIMAS SU RAŠYTOJU ANTANU VAIČIULAIČIU

Rašytojas Antanas Vaičiulaitis su žmona / Well known Lithuanian author A. Vaičiulaitis with his wife.

— Kaip Jums atrodo dabartinė lietuvių dailiosios literatūros ir mūsų rašytojų padėtis?

— Trumpai tariant, toji padėtis nėra lengva. Tėvynėje kūrybinės pastangos dusinamos, o laisvame pasauly mūsų rašytojams, o taip pat ir kitiems menininkams tenka susidurti su eile sunkenybių. Nežiūrint to, lietuvių literatūra tremtyje ir po jos įvairiuose laisvuose kraštuose nesiliauja augusi. Jau karo ir vėliau tremties metais stipriai pasireiškė, jau anksčiau žinomi, Jurgis Jankus, Vincas Ramonas, Nelė Mazalaitė, P. Tarulis ir k. prozoje. Po jų štai gražiai pasirodė Julius Kaupas, M. Katiliškis, A. Baronas ir kiti jaunesnėje kartoje. Reikia neužmiršti, kad ir vyresnieji tebėra kūrybiški ir yra davę reikšmingų dalykų. Čia užtenka tik paminėti V. Krėvės "Dangaus ir Žemės Sūnus", kad įsitikintume mūsų literatūrą turtėjant naujais kūriniais ir šiais vargo metais. Visi minėtieji vardai ir nemaža kitų, pav. Pulgis Andriušis, jei tik turės bent kiek įmanomas sąlygas, be abejo, mūsų literatūrai duos naujų ir gerų grožinės prozos raštų.

— O kaip su poezija?

— Jeigu lietuvių poetus iš paskutinių dešimtmečių suskirstytume į kartas, tai rastume maždaug keturis tarpus. Vyresniojoj kartoj yra B. Sruoga, K. Binkis, Putinas-Mykolaitis ir Faustas Kirša. Iš jų pirmieji du jau yra mirę, o Faustas Kirša, gyvenąs Bostone, tebėra pilnas kūrybinės dvasios, nors turi gyventi labai nedėkingose sąlygose. Po jų eina J. Aistis, Bernardas Brazdžionis, A. Miškinis ir S. Nėris. Abi šios kartos, galima sakyti, yra tarpukario vaisius — visi jie puikiausiai pražydo laisvos Lietuvos laikais, nors kiti ir vėliau pasiliko didžiai stiprūs, ir net pridėjo naujų atspalvių prie ankstesnės savo kūrybos (F. Kirša, B. Brazdžionis, J. Aistis). Dabar prieiname prie paskiausios kartos, ant kojų atsistojusios karo laikais ar po jo: yra tai jaunas miręs V. Mačernis, K. Bradūnas, A. Nyka-Niliūnas ir Henrikas Nagys; savo amžiumi čia tiktų ir J. Kėkštas. Šie vardai rodo, kad ir vargo bei nelaimių dienose lietuvių lyrika nenustoja augusi, ir tai nėra dar paskutinis jos žodis, nes jau ryškėja naujų vardų, iš kurių susidarys nauja poetinė generacija.: tai P. Kozulis, Vl. Slaitas, P. Stelingis, J. Mekas ir eilė kitų. Žodžiu, lietuvių grožinės literatūros augimas nesiliauja ir *vargingu metu*, tariant didžiojo vokiečių poeto Hoelderlino žodžiais. Tik dramos veikalų maža tesulaukiame.

— Ką galite pasakyti apie tą vargingą metą, kiek jis liečia rašytojus ir apskritai lietuvius menininkus.

— Daugeliui mūsų rašytojų ir kitų kultūrininkų tenka sunkiai pelnytis duonos kąsnį. Kiekvienas žmogus skirtas darbui, tačiau skaudu žiūrėti ir girdėti, kad mūsų kūrėjai — didžioji jų dalis — turi pakelti tokius darbus, po kurių jau nelieka nei jėgų, nei dvasios kūrybai. Jie dirba fabrikuose, kepyklose, akmenų skaldyklose, dulksta plėšydami senas vilnas, prakaituoja plieno liejyklose, visą naktį praskursta siuvyklose, — ir po to jiems nelieka nei laiko, nei progos atsidėti, susitelkti ar dainai, ar romanui, ar dramai. Ir jei vis dėlto rašytojai yra tarp pačių veikliausių mūsų kultūrininkų, tai jų dirbama daugiau negu viršlaikį. Jie aukoja savo poilsį, kad laikytų iškeltą didįjį mūsų tautos žiburį — kuriantįjį lietuvišką žodį. Tačiau kitiems jau pradeda atsiliepti ta sunki darbo našta, ir čia kaip tik glūdi mūsų tautos tragedija. Turime šaunių poetų ir beletristų, turime gerų dailininkų — ir daugeliui jų leidžiame blėsti mūsų akyse. Jie stovi kūrybiškai stiprūs, bet jie neturi kada rankų išskėsti, neturi kada pamąstyti — ir išreikšti savo išgyvenimų. O paskui, praėjus dar vieneriems kitiems metams, vargo laikai visai užgniauš jų dainą, — ir mes patys liksime žymiai skurdesni, nes neturėsime tų kūrinių, kurie kadaise buvo gyvi rašytojo sieloje, bet negalėjo prasimušti ir išeiti į pasaulio šviesą bei į mūsų tautos kultūrinį aruodą.

— Kas gi čia kaltas?

— Pirmiausia — tie baisūs laikai, kurie mus išblaškė po keturis vėjus. Čia mes jau nieko negalime padaryti. Vienok kitose srityse daug ką galėjo padaryti mūsų lietuviškoji visuomenė, organizacijos, pagaliau ir patys menininkai. Visuomenė į mūsų kūrėjus žiūri gana abejingai, beveik nė piršto nepajudina, kad turėtų bent kiek progos savo kūrybai atsidėti tas poetas ar beletristas. Senesnioji mūsų visuomenė gyvena be jokio nusiteikimo mūsų kūrybai priimti arba bent priglobti. Kiti net džiaugiasi, kad tas ar kitas rašytojas nyksta dulkėse ar prie fabriko mašinų. Jie nepamano, kad tai nyksta ne tik taip sau lietuvis, bet ir mūsų giesmininkas. Kiti, tur būt, krykštautų, jei galėtų iš grabo prikelti Maironį ir pristatyti dvylika valandų (su viršvalandžiais!) prie duonos pečiaus ar geležies liejyklos. Jie džiūgautų, galėdami jį nuplėšti ligi savo kultūrinės nykumos. Nesakau to apie visus, bet apie daugelį.

Nieko doro čia nepadarė nė mūsų organizacijos, — jos dažniausiai neturi jokios kultūrinės programos, idėjos ar noro. Yra visokių jų, ir didžiai pasiturinčių, bet niekuo mūsų kultūrininkams nepadėjo. Geriausias gi padėjimas — sudary-

Kariuomenės Šventės minėjimo Chicagoj prezidiumas: Mgr. Linkus, gen. Plechavičius, kons. Daužvardis (kalba), ir kun. Stašys The Presidium honoring Independent Lithuania's Army Day in Chicago, Ill.
A. Gulbinsko foto

ti mūsų kūrėjams, kuriems to reikia, geresnes salygas rašyti. Paskui reikėtų ramsčių, kurie tuos raštus leistų, o labiausiai — kas juos skaitytų. Keista, bet kai kurias didelės vertės knygas maža kas teskaito, net kai ir tremtinių tiek privažiavo į šį kraštą. Nedaug terasim tokių svarių veikalų tiek formos, tiek minties atžvilgiu, kaip Jurgio Baltrušaičio "Poezija", prieš kelerius metus šioje šalyje išleista. Bent kiek apščiau skaitytojų šis leidinys vis nesusilaukia . . .

Galop patys menininkai — rašytojai, muzikai, dailininkai, teatro žmonės — turėtų sueiti, sudaryti bendrą centrą, kuris galėtų daug pasitarnauti. Prie jų dar reikėtų pridėti mūsų mokslininkus, ir taip gautume kultūros centrą, kuris vadovautų ir talkininkautų kultūros srity. Ligi didesnė veikla, kaip Kultūros Fondas, bus išjudinta, toksai mūsų kultūrininkų susibūrimas, man rodos, yra ir būtinas, ir pasiekiamas. Beje, kai kuriuose vietose, pav., Bostone, lietuviai tą reikalą yra išsprendę ir vykdo, tiesa, tik savo apylinkei. Kolei nėra centrinės organizacijos, toki vietiniai kultūros ramsčiai tikrai pageidautini, ir kuo greičiausiai.

— Jums tenka susidurti su mūsų kultūrininkais; kokia jų nuotaika bei aspiracijos?

— Iš dalies atsakymą galite suprasti iš ankstesnių mano žodžių. Aišku, kiekvienas kultūrininkas norėtų dirbti savo srityje. Kiek geresnes sąlygas turi atsidėti savo specialybei tie asmenys, kurie įėjo į mokyklas. Man teko pastebėti porą reiškinių, — kai kurie iš tų mokyklose dirbančių jau ima "persiorientuoti", ir pirmoj vietoj stengiasi pasirodyti spaudoj anglų kalba, o prie lietuviškų straipsnių beveik nepriprašomi. Yra tokių, kurie visai nepriprašomi, ir keista atsiminus, kad tik prieš kelerius metus jie koją tespėjo įkelti į šiuos krantus. Aš nieko nesakau apskritai prieš rašymą į anglų kalbos mokslinius žurnalus, tik stebiuosi tais, kurie pirma galvoja jau apie tuos anglų, o ne lietuvių kalbos žurnalus. Ar nebus čia tie gudrieji, kurie, anot Maironio, žemės išmintį suprato? Mes laikomės tos nuomonės, kad lietuvių kultūrininkas pirmoj vietoj turi kurti lietuvių kultūrą. O daug tų mūsų kulturininkų, kaip ir rašytojų, jei jie yra įjungti į fabriką, skerdyklą ar kitas dirbtuves, neturi įmanomų sąlygų mokslo darbui. Juk kiek laiko reikia paruošti ir parašyti nuodugniam straipsniui? Aišku, ne vienos dienos, bet savaičių ir mėnesių, — ir tai įtempto darbo. Kai kurie mūsų kultūrininkai yra nepamainomi savo srityje. Imkime tik vieną pavyzdį: jeigu Vaclovas Biržiška neturės sąlygų parašyti, ką jis žino iš mūsų raštų praeities, daugelis tų žinių bus amžinai žuvusios. Reikia pasidžiaugti bent tuo, kad bent keletas šiuo metu gali atsidėti savo darbui. Turiu galvoje tokią didelę intelektualinę jėgą kaip A. Maceina, mūsų istoriką Z. Ivinskį, dirbantį Vatikano archyvuose. Būtų gera, kad daugiau galėtų taip atsidėti savo sričiai.

— Ką dabar kuriate? Kam daugiausia skiriate laiko?

— Kai atlieka laiko, imuosi kokios naujos novelės, kartais eilėraščio. Yra ir didesnių planų, tik jiems reikia ir didesnio laiko. Su J. Aisčiu baigiu ruošti didelę lietuvių poezijos antologiją. Peržiūrinėjau senesnes noveles, ir iš jų buvo sudaryta rinktinė. Šiaipgi mano laikas daugiausia praeina mokykloje ir prie spaudos. Paėmus "Aidus", to spaudos triūso itin paūgėjo.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Beverly-Kenmore Liquors

Beer—Wine—Liquors—Champagne

B. F. JAKUBEN

4022 Beverly Blvd. DU. 2-9074

Los Angeles, Calif.

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

S. Tamulynas

Kirpėjas

752 So. Figueroa Los Angeles, Calif.

Min. V. Sidzikauskas ir kons. Daužvardis apžiūri Chicagoj parodėlę, kurios eksponatai buvo išparduoti tremtinių šalpos fondui prie BALFo. / Mr. V. Sidzikauskas and Consul Daužvardis visit a Lithuanian exhibit in Chicago, Ill.
A. Gulbinsko foto

Ideju skirtumai ir tikslu santarve

BRONYS RAILA

Beveik kiekvienas visuomenininkas mėgsta nusiskųsti, kad lietuviams politikos ir kultūros darbe labiausiai trūksta vienybės. Tai yra vėžys, griaužiąs mūsų tautos kūną. Jam, kaip ir tam mediciniškam vėžiui, ligšiol dar nėra surasta tinkamo vaisto.

Tokie nusiskundimai yra didelė teisybė, viena iš tų retų teisybių, dėl kurių šiais laikais dar galima susitarti. Vaisto tam vėžiui išgydyti tikrai dar nėra ir galima labai abejoti, ar jis kada nors bus surastas.

Tiesą sakant, nei vienoje šalyje, nei viename politiniame, kultūriniame, ūkiniame ar religiniame sąjūdyje mes nesurasime tobulos jų dalyvių darbų ir minčių vienybės. Gal būtų net naudinga su tuo faktu filosofiškai susitaikinti, idant mažiau tektų lieti visai beprasmiškų krokodilų ašarų. Tobulos darbų ir veiksmų "vienybės" pasiekiama tik per smurtą ir jėgą. Hitlerinė Vokietija, kaip ir stalininė Rusija juk galėjo būti ar yra labai "vieningos" . . .

Mes, kiti mirtingieji, tokia tobula dalykų padėtimi greičiausia niekad neturėsime laimės pasinaudoti. Mes tarpusavyje ginčysimės, riesimės, intryguosime, kovosime, vienas kito pastangas perkirtinėsime, vienas kito darbą naikinsime. jį menkinsime, savo artimo pastangas ir gerą vardą niekinsime. Mūsų tarpe vis bus atskalūnų, kuriuos galėsime apkalti, kaip bendro darbo griovikus. Bus heretikų, kuriuos turėsime progą iškeikti. Bus ydų, kurių akivaizdoje patys galėsime pasirodyti, kaip tobuli tautiečiai ar bent mažiau ydingi. Visa tai yra žinoma ir amžina, kaip saulės tekėjimas ir nusileidimas.

Bet gal nebūtų galima neigti, kad tūlais atvejais lietuvių visuomenės tarpe nevieningumo būsena yra kiek liūdnesnė ir skurdesnė, nei kai kurių kitų tautų tarpe, tautų, gyvenančių normalesnėmis aplinkybėmis. Anglus ir amerikonus, sakysime, daugelis stato politinio vieningumo pavyzdžiais. Gal teisingiau, randa juos mokant sveikiau ir savo tautai naudingiau politiškai veikti. Būdamos tokios sudėtingos politinės, ūkinės, kultūrinės ir religinės bendruomenės, jos, pavyzdžiui, moka ir gali pasitenkinti susigrupavimais kone tik į dvi ar tris politines partijas. O kiti kraštai to nemoka. Mes, lietuviai, irgi dar nemokame, negalime ir stačiai nenorime.

Gerai žinome, kad ir anglosaksų vieningumas nėra tobulas, nei pilnas. Bet jie tikrai sugeba daugiau atskirti politikos ir ūkio dalykus nuo dvasios, tikėjimo, jausmų ir kitų vadinamų ideologinių žmogiškosios veiklos gilybių. Jie lengviau susitaria del pirmųjų, ir tai jiems užtikrina veiksmų bendrumą. O dėl antrųjų, kaip sakoma, "pasilieka prie savo nuomonės", bet stengiasi nepaversti jų visuomeninio nesugyvenimo argumentais, kivirčų ir susiskaldymo priežastimis.

Mes gi esam ne vien individualistai, — sveikas individualizmas būtų didelė vertybė. Mes esam daugiau peštukai dėl išgriaužto kiaušinio. Mes esam mėgėjai ir net specialistai kelti audras vandens šaukštuose. Mes sujaukiame į vieną indą dalykus, kurių nėra būtino reikalo maišyti. Mes esame labai idėjinga tauta. Ir nors ne taip jau atkakliai guldome galvas už idėjas (tiesiogine šių žodžių prasme), bet užtat itin atkakliai už idėjas riejamės, savo tautiečius priešais, išsigimėliais, ne pilnais lietuviais apskelbiame, naujas politines partijas organizuojame, atrodo, kartais tik tokiu pagrindu, jog, metaforiškai išsireiškiant, vieniems labiau patinka saldūs, kitiems rauginti kopūstai.

Jei daugelis tokių aštrių palinkimų dar būtų suprantami ir turėtų pagrindą laisvoje, nepriklausomoje valstybėje, tai jie gerokai klaikiai atrodo emigracijoje ar pastoviai apsigyvenus svetimuose kraštuose. Bet čia tas mūsų būdas, tarsi, dar daugiau išrykėja ir sugriežtėja. Mokėjo lietuviai rietis Tėvynėje, bet Šliupo

Bradfordo (Anglija) DBLS skyriaus valdyba / Officers of the Lithuanian Association in Bradford, England
Jackūno foto

Manchester (Anglija) lietuvių mokyklos mokiniai su mokytoju D. Dainausku / Teacher D. Dainauskas and his Lithuanian pupils in Manchester, England
B. Brazdžionio foto

ir Burbos laikais jie dar spalvingiau mokėjo rietis Amerikoje.

Kad politikos plotmėje rietumės dėl būdų ir programų, kaip reikės savo valstybę tvarkyti, tai aš dar suprasčiau. Bet kai toje plotmėje riejamės, pav., dėl religijos, dėl vienos kitos pasaulėžiūros niuansų, tai jau yra bėda ir gal daugelio mūsų nelaimių priežastis. Mes patys sumenkiname savo jėgas ten, kur smūgio stiprumas būtų reikalingiausias. Bet juk jau dešimtmetis, kai mums pirmiausia terūpi galimumas tautai laisvę grąžinti, nepriklausomą valstybę atstatyti. Čia juk vartotinos kitos priemonės ir metodai, nei idėjų ir pasaulėžiūrų kova, nei religijos rolės gyvenime įprasminimas ar pagaliau vienos ar kitos partinės programos suredagavimas.

Gal tik kūdikis nemato, kad daugelis iš mūsų ir šiame sunkiausios kovos už laisvę laikmetyje kombinuoja taip, kad jo grupė toje kovoje atrodytų daugiausia nusipelniusi, kad tik ji iš anksto galėtų suimti vadžias, kad tik ji kontroliuotų "tautos" galvoseną ir susikrautų fantastinį kapitalą politinei ateičiai. Jei kas be jos kontrolės atliekama, tai jau pavadinama "jėgų skaldymu", net "kenkimu", net nepatriotiniu ar nepilno lietuviškumo reiškiniu.

Per spaudą ar dar dažniau per šnabždėjimų propagandą mėginama sudaryti legendos apie naujus stabukus, apie naujus nusipelniusius sąjūdžius, apie įžymiąsias asmenybes iš savo tarpo, tuo pat metu menkinant ar stačiai stabmeldiškiausai šmeižiant ir diskredituojant visa kita, kas nėra to žemažiūriško siekimo

Vaizdai iš Brooklyno, N. Y., lietuvių pikniko.
Brooklyn, N. Y., Lithuanians at a picnic.
Don. Šulaičio foto

Švenčių proga sveikinu savo klientus, draugus ir bičiulius

Joseph C. Peters

830 Security Bldg. Pasadena, Calif.
Phone SYcamore 6-4013

Merry Christmas and Happy New Year

Dr. John Stasulat

Dentist

447½ Gage Ave. Bell, Calif.
Phone RI. 3672

Merry Christmas and Happy New Year

ANTHONY BAZILIUS

Insurance—Real Estate—Loans

MEnlo 4-3868

16945 Arlington Ave.

Smuikininkas Brooklyno, N. Y., lietuvių piknike / Violinist at a Lithuanian picnic in Brooklyn, N. Y.
Don. Šulaičio foto

talkininkas. Vadovaujamasi dėsniu: blogiausias mano partijos dalyvis yra geresnis už geriausią ne mano partijos žmogų.

Nėra abejonės, kad tokia taktika neįmanoma išlaikyti paslaptyje ir greit ji tampa užkrečiama. Ir kitos grupės pradeda panašiai elgtis. Tada gražiąją propagandą savo narių naudai kiti nublukina, o biauriąją propagandą atsveria panašias pamazgas pildami ant išrinktosios grupės galvų. Galų gale sulaukiame visuotinio vaisiaus: visos grupės ir jų vadovaujanti asmenys visuomenės akyse (nes didžioji dalis yra tik žiūrovai...) pristatomi, kaip pigmėjai, savanaudžiai, nemoralūs ir nenormalūs, jog būtų didelė nelaimė, jei kada tautos politinis likimas patektų į jų rankas. Esu dar neseniai girdėjęs vieno ramaus tautiečio liūdną išsireiškimą: "Visi veidmainiauja ir šaukia už vienybę,—bet aš nenoriu žulikų vienybės. Geriau palauksiu, kol susidarys padorių ir sąžiningų žmonių vienybė"...

Kiekvienos civilizuotos tautos dvasinis ir politinis gyvenimas susideda iš daugelio elementų. Jų įvairybė ir jų taurios rungtynės sudaro grožį, pažangą ir vertingiausią dvasinį lobį. Supūva stovintieji, bet ne tekantieji vandenys. Mūsų tauta nuo atgimimo laikų taip pat jau iškristalizavo ne vieną tokių giliųjų idėjinių elementų. Bendriausiai paėmus, jie buvo ir tebėra du: liberalinis ir tikybinis, kurį kaikas vadina klerikaliniu, nesuteikiant tam žodžiui jokios žeminančios reikšmės. Tame ženkle per pastarąjį šimtmetį vyko mūsų tautos ir valstybės susiformavimas, mūsų visuomenės idėjinis ir politinis kristalizavimasis. Daug pašalinių ir kartais labai nesveikų elementų prisidėdavo, bet pagrindai yra likę maždaug tie patys. Galima prileisti, kad tame ženkle vyks mūsų plėtotė ir dar bent vieną šimtmetį, o gal ir daug ilgiau.

Mūsų mąstytojai, mūsų politikos žmonės ir kultūros kūrėjai su tuo faktu turėtų giliai skaitytis ir atsižadėti bet kokių totalitarinių svajonių, idant toliau nežlugdytų lietuvių tautos gyvybingųjų jėgų ir savo fanatizmais, sėdėdami ant Dono Kichoto kuino, beprasmiškai nekovotų su vėjo malūnais. Malūnai vis tiek suksis, nes jie yra esminiai mūsų gyvenimo elementi. O tie riteriai su kuinais baisiai karščiuosis, baisiai kovos ir lies energiją. Dėl išgriaužto kiaušinio, keliant audrą vandens šaukšte...

Turime skaitytis su idėjiniais mūsų žmonių skirtumais ir mokytis gerbti pozityviuosius kitų įsitikinimus. Tik tada būsime pilnai civilizuota tauta. Jie netrukdo mūsų bendrųjų tautinių ir valstybinių tikslų santarvei. Dabartinis kelių pastarųjų metų idėjinis agresyvumas palankiai tam nenuteikdavo, jis buvo kenksmingas mūsų bendrajai politinei akcijai, jis vargu bus kada naudingas ir agresoriams. Tiesa, visa tai sukelia kartais įdomias dvasines kautynes ir duoda progos minties kūrybai, todėl turi naudos.

Bet man rodos, kad šiuo laikotarpiu mūsų energija daugiau reikalinga bendrajam tikslui ir veiksmui. Kol tauta vergijoje, aš nematau didesnio ir vertingesnio obalsio, kaip jos laisvės atkovojimas. Yra daug religijos, filosofijos, mokslo ir meno idealų, dėl kurių dvikojis gyvis gali pasijusti žmogumi. Skanūs barščiai, ale ne dėl Pilypo, — kaip pasakydavo mano mama. Kad jie būtų skanūs, pirmiau tybės rėmų, be kurių niekas, kas esmišmums reikia laisvės oro tautai ir tų valskai lietuviška, negalės klestėti.

Operos solistas Vladas Baltrusaitis Kalifornijoj

Tremtis gal negailestingiausiai palietė mūsų scenos menininkus. Kad ir aukšto lygio mūsų dramos, operos bei baleto pajėgoms svetimame krašte veik neįmanoma prasimušti į sceną; šiuo atžvilgiu jiems nepalankiausios sąlygos yra JAV. Todėl į šį kraštą atvykę mūsų scenos menininkai pragyvenimą pelnosi fiziniu darbu ir tik prie progos per įvairius parengimus jie pasirodo, kas iš tikro jie yra.

Ne kitoks likimas yra palietęs ir buvusį Vilniaus operos solistą VLADĄ BALTRUŠAITĮ, kuris šiuo metu gyvena Glendale, Kalifornijoj ir dirba pyragaičių (biskvitų) fabrike. Anksčiau jam teko dirbti vario fabrike prie metalo plovimo įvairiomis rūgštimis. Nenorėdamas visai sugadinti savo sveikatos turėjo nuo šio darbo atsisakyti.

Operos solistas Vladas Baltrušaitis su žmona ir dukrele Karile. / V. Baltrušaitis, formerly Vilnius opera soloist, pictured with his wife and newborn baby.

V. Baltrušaitis, nežiūrint kad sceną pakeitė fabriku, nėra nustojęs optimizmo ir geros nuotaikos.

"Kaip jaučiatės naujoj profesijoj?" paklausiau jį.

"Vykdamas į Ameriką neturėjau jokių iliuzijų," atsakė nedelsdamas, " ir todėl dabar nejaučiu jokios tragedijos. Kol raumenys tarnaus, esu ramus."

"O kokios pespektyvos dėl ateities?"

"Jei dabartinė padėtis ilgai neužsitęs, ir pakelsim gyvenimo sąlygas, kokias dabar turime, tai grįšim į Lietuvą ir su likusiais dvasinių ir fizinių jėgų likučiais gal dar būsime Tėvynei naudingi."

V. Baltrušaitis sielojasi ne tiek dėl savęs, kiek apgailestauja kitų operos solistų likimą.

"Man labai gaila," sako jis, " kad mūsų operos pioneriai — A. Kutkus ir J. Jancevičaitė — nežiūrint savo amžiaus, turi duoną pelnytis fabrike. Tokie asmenys, kurie visas savo jėgas paaukojo Lietuvos menui, turėtų susilaukti paramos bent iš mūsų organizacijų."

Dėl lietuviškos operos sukūrimo Amerikoj V. Baltrušaitis nėra optimistas.

"Tai yra sunkiai įmanomas dalykas," sako jis, "sunkiau įvykdomas negu dramos teatras. Abejotina, ar visi lietuviai supranta lietuviškos operos reikalinguma."

"O kaip atrodo apskritai lietuvių operos solistų likimas?"

"Gana liūdnas. Nežiūrint, kad mūsų tarpe yra labai pajėgių operos menininkų, bet dėl esamų Amerikoj sąlygų vargu ar bet kuriam pavyks prasimušti."

"Jūs čia pat turite Hollywood. Ar nepabandot šičia savo šansų?" įterpiu.

"Neturiu šičia jokių iliuzijų. Pirmiausia nesijaučiu tam turįs visų šimtų procentų reikalingų davinių; taip pat svarbus yra kalbos mokėjimas, geras užnugaris ir k."

V. Baltrušaitis yra vienas iš tokių operos solistų, kurie nemėgsta duoti koncertų.

"Man lengviau atlikti visą Rigoleto partiją negu koncerte padainuoti liaudies dainelę," sako jis.

Del to V. Baltrušaitis veik nesirodė su koncertais, kai gyveno Vokietijoj. Amerikoj jis sunkiai gali išvengti nepasirodęs, ir todėl didesnių parengimų proga tenka išgirsti jo galingą baritoną.

V. Baltrušaitis operos solisto karjerą pradėjo 1937 metais, debiutuodamas "Traviatoj" Germonto vaidmeny.

Nuo 1942 m. jis dainavo Vilniaus operoj pirmąsias partijas.

Savo repertuare V. Baltrušaitis turi apie 20 operų.

Kalifornijoj, nors ir kaip biskvitų fabriko darbininkas, V. Baltrušaitis yra neblogai įsikūręs. Jis jau senokai spėjo įsigyti savo automobilį "Pontiac", ir dabar jis, kaip ir visi amerikonai, pėsčias nebevaikšto.

"Kaip jaučiatės Los Angeles miesto gatvėse su savo automobiliu," paklausiau jo kartą.

"Per mažai vietos, per siauros gatvės," atsakė jis šypsodamasis.

Prieš keletą mėnesių V. Baltrušaičio šeima padidėjo nauju nariu — dukterim Karile. Kaip žinia, V. Baltrušaitis yra vedęs Lionę Daumantaitę, kuri iš profesijos yra dantų gydytoją, tačiau, kaip ir visos tremtinės liet. dantų gydytojos Amerikoj, ji negali dirbti savo profesijoj ir todėl tuo tarpu pasitenkina šeimininkaudama namie.

P. Jagėla

V. Baltrušaitis "Rigoleto" operos Rigoleto rolėj Vilniaus teatre / Opera soloist V. Baltrušaitis in Rigoletto role of "Rigoletto" opera.

Roges

A. VAIČIULAITIS

Šita istorija įvyko anais giedriais laikais, kada žmogui nereikėjo bėgti septyniasdešimt mylių pasižiūrėti meškino ar elnio. Lokiai patys atvėžliodavo į sodžius, išvartydavo avilius ir grįždavo į savo laužus meduotais snukiais ir linksmi, lyg koki girtuokliai. Bet čia kalbėsim ne apie stirnas, tetirvinus ar meškas, o apie auksinės sielos Medininkų vyskupą Kristupą ir apie jo roges. Visas atsitikimas trūni surašytas Gaurės parapijoj, klebonijos aukšte, ir violetine stula suveržtas.

Pro vyskupą Kristupą buvo jau prakuprinę daug žilų metų ir sugulę į dulkėtus savo grabus. Ir jis pats nebuvo toks eiklus, kaip seniau. Per pamokslus apie pagoniškų stabų menkystę ir tikrojo Dievo šlovę gerklė jam vis dažniau užsikirsdavo. Kaip obelis po žieduoto pavasario ir brandžios vasaros leidžia ant savo šakelių susikloti snaigėms ir užsnūsta tyliam miege, taip ir jis nutarė pailsėti po ilgų darbo metų. Vyskupystę atidavė įpėdiniui, o pats, šarmotas nuo amžiaus ir sulinkęs nuo gerų darbų, nuvažiavo į vienuolyną, kur visi linksminosi, sulaukę tokios garbės. Džiaugėsi viršininkas, džiaugėsi broliukai — visi jie džaugėsi: ir vartininkas ir kalvis, kuris tą vakarą taip smogė kūju, kad lūžo kotas, o kibirkštys ištryško už pusės mylios. Ta sena ragana, kuri būrė iš žolių, iš vėjo ir žvaigždžių, ir buvo dešiniąja akim žliba, plepėjo, esą, apakusi kaip tik nuo anų broliuko žiežirbų.

Vieną vakarą, kai į klevo viršūnę sutupė burys kuosų ir atstatė savo gužius prieš vėją, kai už alyvų trililiavo patenkintas broliuko dailidės balsas, sode vaikščiojo vienuolyno viršininkas. Jis žiūrėjo ne tiek į savo brevijorių, kiek į dunksinčias girias ir žioruojantį saulėleidį, nors nebuvo dar tiek sutemę, kad neišskaitytų raidžių. Jis mąstė, ką čia padovanojus vyskupui, kuris buvo kuklus, lyg pienė šalia kelio, ir net neparagavo ano saulėto vyno, kurio buvo atsiuntę kartuzai iš Prancūzijos. Per mūrinę tvorą, kuri Viešpaties tarnus gynė nuo pasaulio, jisai toli, baltose lygumose, išvydo juodą kuokštą, kuris štai krustelėjo ir per sniegus brido artyn: per pusnis klampojo ten senelis vyskupas. Jis buvo išėjęs į šerkšnų apibertas girias pasiklausyti Dievo tarp tų kuplių liepų ir lieknų pušų. Dabar jis grįžo žilas nuo metų ir paraudęs nuo žiemių vėjo. Pasikėlęs sutaną, apšilęs, jis puškavo be kelio, per arimus ir pievas. Viršininkas, atsirėmęs į obelį, nuo kurio, kruptelėjus, biro sniego žvaigždelės, matė, kaip vyskupas porą sykių suklupo ir skurdžiai kėlėsi, o į kalvelę ties tvorą jis beveik rėpliojo, nes takas čia buvo čiuožusių broliukų nuslidinėtas.

Nedrąsiai sugirgždino senelis Kristupas sodo vartus ir įėjęs į taką tarp erškėčių purtė sniegą nuo sutanos.

Viršininkas jam tarė:

— Šviesybe, alsinatės šitokiam amžiuj.

Vyskupas jam atsakė:

— Miške, rodos, girdi patį Dievą šalia savęs tyliai ir galingai alsuojant. Vienišam genio kalenime jauti kažką stebūklingo ir jaukaus. Ir daviau sau žodį kasdien nukiūtinti į girias.

— Tokiam amžiuj!

— Mielas tėve! Ar nėra Šventam Rašte pasakyta: "Kalnai šokinėjo kaip avinai ir kauburiai kaip avinėliai". Taigi, brangusai, Aukščiausiojo galybė ir man suteiks dar tiek jėgų, kad galėsiu bėgioti ir šokinėti, kaip tie pranašo ėriukai.

— Taip, — tarė viršininkas, žveldamas į danguj prasikalančias žvaigždes. — Viešpats padarė su mumis didžių dalykų; mes pasidarėme linksmi.

— Bet, tėve, linksmam būti yra sunkiausia. Džiaugsmą reikia pirkti didele šventumo, aukojimosi ir meilės kaina.

Juodu žengė griksinčiu sniegu į vienuolyną. Broliukas kalvėj daužė geležį ir giedojo. Medyje kiauktelėjo apsisapnavusi kuosa ir vėl nutilo.

Susyk viršininkas tarė sau garsiai:

— Jau!

Ir iš džiaugsmo jis net suplojo delnu į brevijoriu.

— Kas? — nustebo senelis Kristupas.

— Nė pats nežinau. Kartais mus pradžiugina kokia nors mintis taip staiga, kad jos net nespėji sugauti. Taip ir man dabar atsitiko.

O tačiau jis žinojo, dėl ko šūktelėjo aną žiemos vakarą sode. Jį lyg kokia šviesa nuplieskė: vyskupui reikia rogių!

Tik pagalvokit! Padarys vienarkles roges, su stirnų kailiuku ant kojų, su varpelio tintėjimu žiemos miškuose. Taip, važnyčios patsai vyskupas. Jis sėdės atsilošęs, retkarčiais botagu mostels arkliui, kuris karpys ausimis ir prunkš, įrietęs kaklą. Žmonės iš pirkių eis į kelią, maži vaikučiai rodys į senelį ir kuždėsis: "Vyskupas, vyskupas!" O jisai prisiartins prie jų, laimins ir šnekėsis su jais, vyžotais baudžiauninkais. Ir kai išdrįsęs kuris jų prieis prie rogių, apčiupinės jas nuo

(Perkelta į 14 psl.)

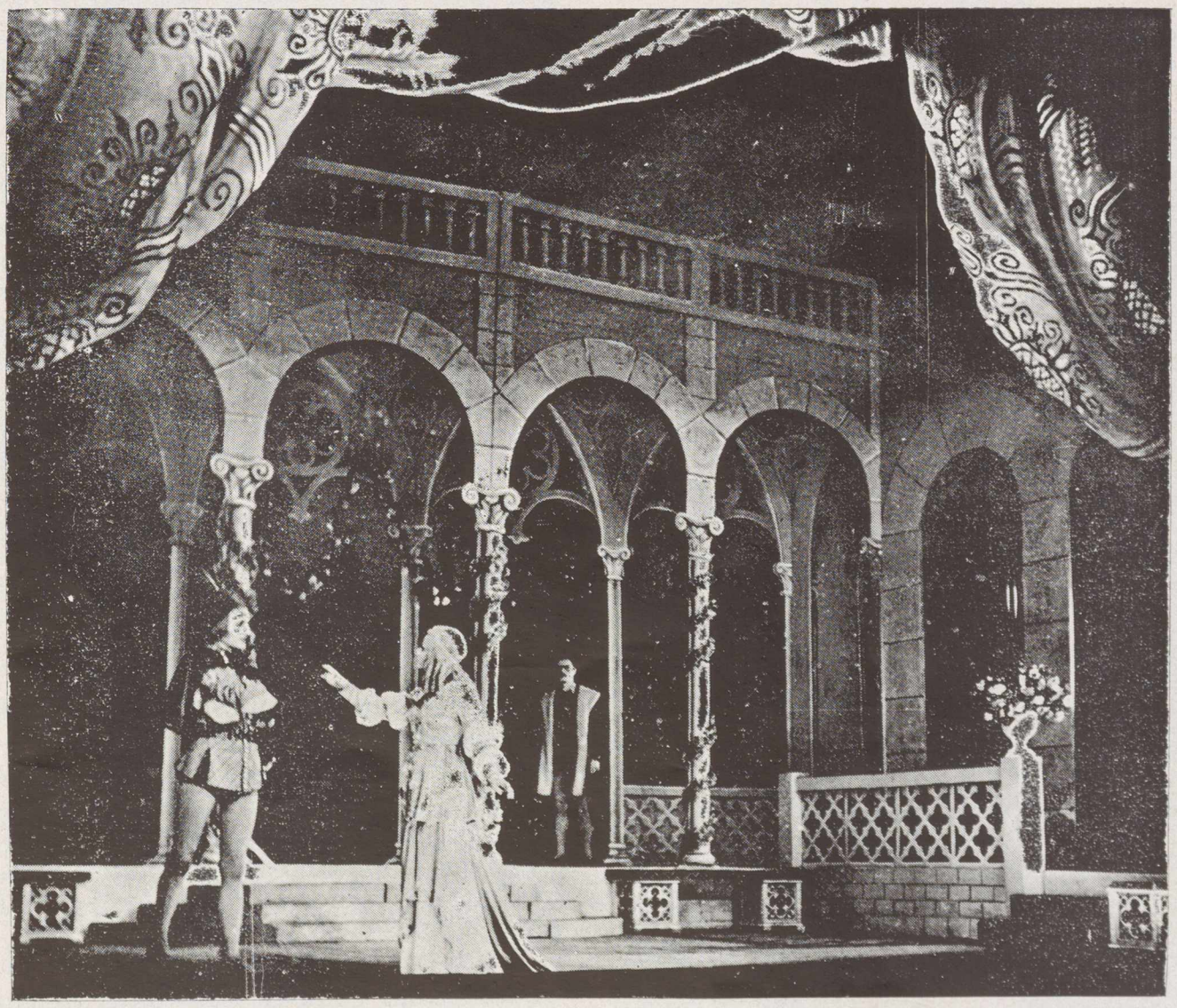

Scena iš "Romeo ir Julijos" operos Vilniaus teatre / A scena from "Romeo and Juliet" in Vilnius Theatre

Audringa nakti

D. MICKUTĖ - MITKIENĖ

Audringą naktį baugią
Už lango vėjai staugė,
Seame dvaro parke
Ubavo vėtros, verkė.

Už lango toks gudumas!
Viduj — baltuose rūmuos
Jaunatvės džiaugsmo, juoko
Nūnaktį daug prinoko . . .

Lyg, rodos, visos šviesos,
Danguj jau joms išgęsus,
Viduj baltom kaskadom
Saulėtus burtus žada . . .

Jaučiau, žinojau ašai,
Kur burtai tie mus neša . . .
Bet mano siela buvo —
Kaip snaigės — kur pakliūva —

Šalta ir išsidraikius —
Ne, meilės man nereikia,
Nei tavo burtų mojaus,
Nors jie būtų iš rojaus!

Laisvi šėlimai vėjų
Mane aistriai mylėjo,
Kaip snaiges tas, kur lekia,

Audringą naktį nykią
Ne vienos vėtros klykė —
Ir mano skausmo godos
Apleisto dvaro soduos . . .

PHILADELPHIJOJE PASIŽVALGIUS

Plačiojo pasaulio lietuviškoji visuomenė kvėpuoja daugybe atskirų celių, išmėtytų visuose pasaulio kampuose. Jei sunegaluoja viena šių celių - lietuviškoji kolonija, pradeda sirgti ir visa bendruomenė. Ir priešingai, — stiprus ir kūrybingas susibūrimas spinduliuoja gyvybę ir energiją ir į kitas kolonijas, gaivindamas jas.

Philadelphia yra viena iš pirmųjų vietovių, kuriose prisiglaudė ankstyvesnieji lietuviai išeiviai. Čia netgi atplaukdavo laivai, nešini šiuos vargingus, su maišeliais ant pečių panemunių sūnus ir dukras, išėjusius plačian pasaulin geresnės buities ieškoti. Veržlesni ir drąsesni nuo uosto plito gilyn kontinentan, o daugumas, pajutę po kojomis žemę, čia pat pradėjo leisti šaknis. Uoste krovė laivus, cukraus fabrike tampė šlapius ir įkaitusius maišus, netoliese už miesto lindo į kasyklas, keikė likimą, išvariusį iš gimto lizdo, verkė, ašarojo ir spaudė centą prie cento. Laikas bėgo, pamažu apsiprato naujoje padangėje, susigyveno su mintimi, kad ši vieta taps jų namais, ir aprimo. Philadelphia pakirpo sparnus 20.000 lietuvių, kurie, kartą čia nusileidę, jau niekada negalvojo pakilti.

Kairėj — K. Bradūnas skaito savo kūrybą literatūros vakare Philadelphijoj, Pa. / K. Bradūnas reads his work at a literary gathering in Philadelpia, Pa. Apačioj — Operos solistei Juzei Augaitytei (centre) įteikiamos gėlės literatūros vakaro metu Philadelpijoj, Pa. Pirmoji iš kairės — pianistė .F Nasevičiūtė. Opera soloist J. Augaitytė (center) receives a bouquet of flowers at the literary evening held in Philadelphia, Pa., on November 22; left, pianist F. Nasevičiūtė. A. Stankaus foto

Nėlė Mazalaitė skaito savo kūrybą literatūros vakare Philadelphijoj, Pa. / N. Mazalaitė, one of the authors who read from their works at a literary evening held in Philadelphia, Pa. A. Stankaus foto

Antrojo pasaulinio karo audra, tėškusi Lietuvon, vėl išblaškė gausybę žmonių, kurie, tartum lašai, nukrito įvairiose Žemės vietose. Philadelphijoje jų prisirinko arti tūkstančio. Jie čia atvyko su viltimi atstatyti sugriautą gyvenimą ir su tvirtu pasiryžimu visomis jėgomis triusti Lietuvos išlaisvinimui. Jie surado daug geresnes sąlygas, kaip pirmieji ateiviai. Dirva jau išpurenta, lietuviška aplinka sukurta, o ir patsai amžius visai kitoks, kaip anuomet: nereikia dirbti tiek daug ir taip sunkiai.

Metų našta ir laikas nutraukė senųjų emigrantų tamprius ryšius su gimtuoju kraštu. Jų sunkus gyvenimo kelias ir apkybės išplėšė iš namų vaikus ir nusviedė amerikoniškan pasaulin. Kai kuriuos ateivius doleris taip supančiojo, kad iš jų neišprašysi kelių centų reikalams, kuriems jie prieš trumpą laiką prisiekdinėjo būti ištikimais.

Tačiau buvo ir yra eilė lietuvių, kurių nepajėgė pavergti ši palinka. Jų darbai yra šios blandžios padangės vaiskiais žiburėliais. Reikia pripažinti, kad šių žiburėlių daugėja ir, jei nebus pavargta, slenkant laikui, skliautas prašviesės.

Lyginant paskutiniuosius dvejus metus, lengva pastebėti Philadelphijoj žymia pažanga. Anksčiau visa veikla, padalinta ir išskirstyta, atskirai reiškėsi pavieniuose lietuvių susibūrimuose. Kiekviena parapija, draugija ar klubas ribojosi savomis sienomis, nedrįsdami žengti už jų. Tik Vasario 16 d. minėjimai būdavo ruošiami bendromis jėgomis. Paskutiniais metais bandyta jėgas burti vienan tvirtan ryšulin. Keletą atvejų šis bandy-

mas davē gražių vaisių.

Aną rudenį gerokas skaičius žmonių susispietē choran. Čia buvo galima aptikti ir senos ir naujos išeivijos, ir vienos ir kitos miesto dalies atstovų. Choras ruošēsi, dirbo ir daug pasiekē. Be visos eilēs pasirodymų įvairiuose parengimuose, pačioje metų pradžioje suruošē savitą koncertą, giliai pajudinusį philadelphiečių gyvenimą. Po koncerto šioje kolonijoje nuotaikos pakilo. Daug kas ir ašarą nubraukē, pajutęs pūstelējus naujus vējus.

Choro pastogēje gimē ir išaugo dvi naujos grupēs, kurios šiuo metu daug kur reiškiasi savitai, nepriklausomai. Tai vyrų oktetas ir tautinių šokių grupē. Šių vienetų mažesnis dalyvių skaičius daro juos lankstesniais. Jie beveik be pertraukos reiškiasi tiek mūsų, tiek svetimųjų parengimouse ir turi gražių vilčių dēl ateities.

Gelbstint chorui, oktetui ir tautinių šokių grupei buvo suruošta ištisa eilē parengimų, sutraukusių didelį skaičių lietuvių. Tai ansamblio koncertas, Vasario 16 d. minējimas, Tautos šventē, tragiškųjų birželio mēnesio dienų prisiminimas ir visa eilē kitų. Nepamirštini ir siauresnio masto parengimai. Tai vyčių suvaidinta komedija "Piršlybos", Tautinēs Sąjungos surengtas meno šiupinys, "Vienybēs" koncertas. Tačiau didžiausiu įvykiu reikia laikyti čiurlioniečių ansamblio koncertą, įvykusį rugsējo 30 d. Muzikos Akademijos salēje. Nors atsiliepimų buvo įvairių, ir gal koncertas galējo būti geriau suorganizuotas, vis dēlto rengējai atliko didelį darbą. Šis čiurlioniečių pasirodymas Philadelphijoj privertē daug ką susimąstyti.

Šis ruduo prasiveržē su naujais ir gražiais užsimojimais bei darbais. "Ateities" klubo iniciatyva ir dr. Vasiliausko rūpesčiu įsteigtas Lituanistikos Institutas. Profesoriai A. Senn, V. Krēvē, Salys, Puzinas, dr. Vasiliauskas, dr. Maciūnas ir kalbininkas Dambriūnas savo paskaitose duoda tai, ką retas ir Lietuvoje galējo išgirsti. Klausytojų skaičius taip pat patenkinamas, net kartais visai geras. Reikia manyti, kad ši mokslo įstaiga ilgai išsilaikys ir daug duos.

Su didžiausiu pasisekimu praējo vyčių suorganizuotas literatūros vakaras lapkričio 22 d. Philadelphiečiai galējo pasigerēti Krēvēs, Vaičiulaičio, Bradūno ir Mazalaitēs kūryba ir pabuvoti su pačiais rašytojais. Tų pačių vyčių užlaikomas spaudos kioskas tik šio vakaro metu pardavē virš 40 knygų.

Kultūriniame darbe reiškiasi eilē organizacijų ir susibūrimų. Tai parapijos, Tremtinių Draugija, choras, oktetas, vyčių jaunimas. Ištisa eilē asmenų taip pat pašvenčia visą savo laisvą laiką.

Philadelphiečiai stengiasi apie save susidaryti savitą nuotaiką, nes kol mes pajēgsime išsilaikyti savoje bendruomenēje ir kol ši bendruomenē įstengs tobulēti ir kurti tiek, kad kiekvienas narys galēs kvēpuoti jos oru, nebus pavojaus išnykti kaip lietuviams.

Vytautas Seirijis

Anglijos lietuviai nusipirko namus

Lietuvybei išlaikyti svetimuose kraštuose yra lengviau, kur yra susikūrusios ne tik stiprios lietuvių organizacijos, bet taip pat kur jie turi įsigiję savo religinius bei tautinius židinius (bažnyčas, namus).

Šia prasme reikia džiaugtis, kad ir D. Britanijos lietuviai, kurių gyvenimo sąlygos ten nēra per geriausios, šiuo metu Londone nusipirko savo namus. (Bažnyčią lietuviai Londone jau seniai turi).

Namai yra keturių aukštų su rusiu ir sodeliu, ir turi 18 kambarių su nedidele sale. Jie stovi geroj vietoj, ir lietuviams nebus gēdos pasikviesti į juos ir aukščiausius svečius. Namų adresas toks: 43, Holland Park, W. 11, London.

Namų kaina 8.000 svarų, iš kurių 3.000 įmokēta perkant, o likusiems 5.000 svarų užtraukta paskolą, iš kurių 4.000 svarų reikēs grąžinti per 20metų, o 1.000 svarų turēs išmokēti sekančių vienerių metų bēgy.

Pinigai Namų reikalams renkami platinant Namų Akcijas.

Kaip numatoma namus išnaudoti? Į tai atsako patsai D. Britanijos Lietuvių Sąjungos pirmininkas M. Bajorinas šitaip:

"Du kambariai bus išnuomoti Sąjungai ir vienas valgyklai. Visi kiti, palikus vieną ar du atsilankantiems svečiams iš provincijos, bus išnuomoti privatiems asmenims gyventi. Salē bus panaudota susirinkimams, svečių priēmimams, įvairioms pramogoms ir p. Bus siekiama, kad atvažiavęs į Londoną lietuvis galētų savuose namuose pernakvoti, pavalgyti, pasiskaityti laikraščių bei knygų, pasigrožēti meno dirbinių rinkiniu, atlikti visus kitus savo reikalus S-gos tarnautojų pagalba, o taip pat jaukiai praleisti laisvalaikį savųjų tarpe. Bus stengiamasi siekti, kad kiekvieną vakarą kas nors namuose vyktų, ar tai paskaita, diskusijos, šokiai ar kas kita, kad nē vienam netektų nusivilti, nežiūrint kokį vakarą jis į Lietuvių Namus ateitų." (BL)

Kiekvienam padoriam lietuviui tenka džiaugtis dēl šio D. Britanijos lietuvių namų įsigijimo. Šie namai bus mažytē Lietuvos dalelē Londone, kur lietuvis tikrai galēs pasijusti kaip namie. *J. J.*

Anglijos lietuvių namai, kuriuos jie neseniai nusipirko Londone / A newly acquired building by Lithuanians in London, England.

Philadelphijos lietuvių vyrų oktetas / Philadelphia Lithuanian men's octet with pianist
A. Stankaus foto

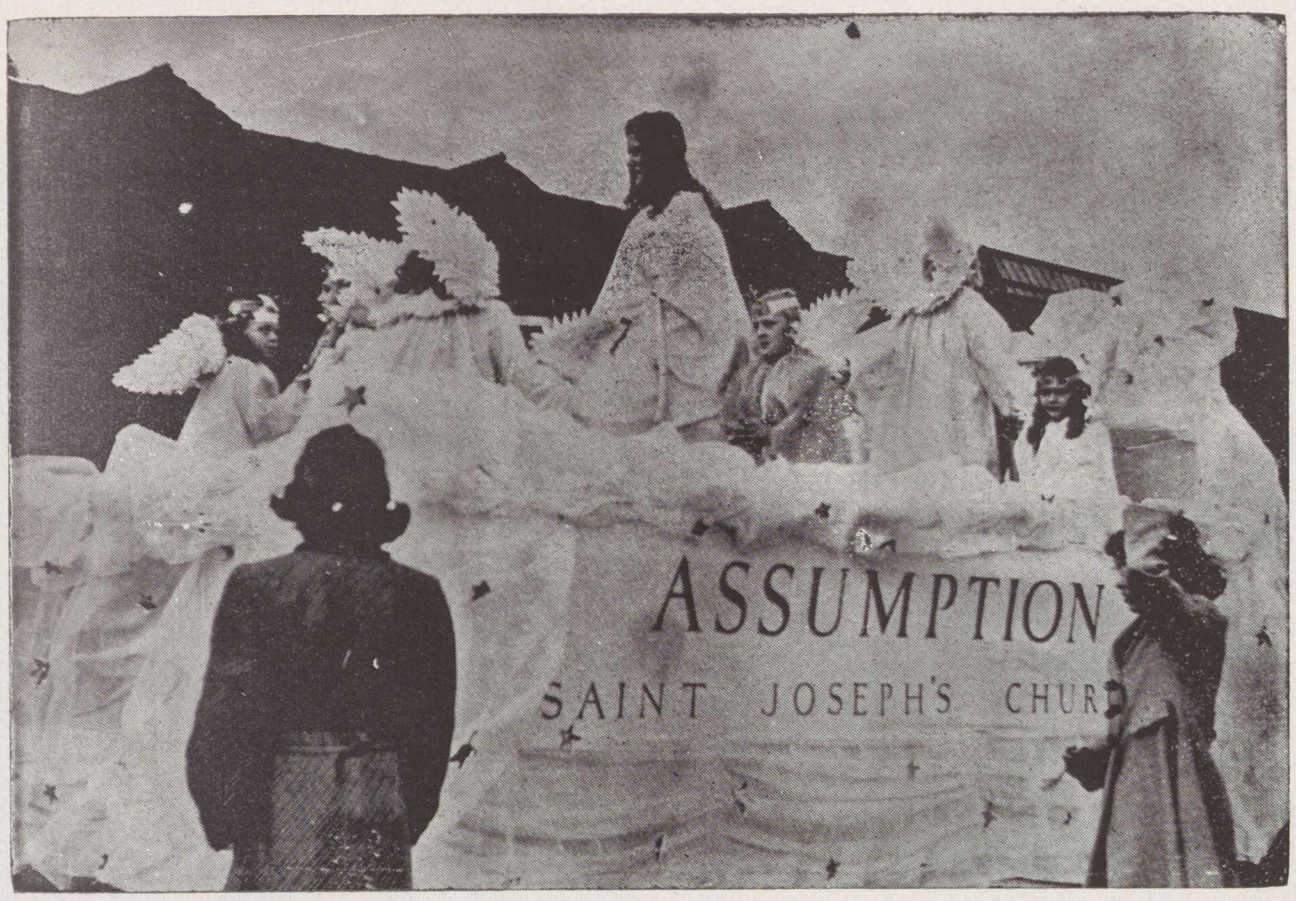

Waterbury, Conn., šv. Juozapo lietuvių parapijos gyvasis paveikslas "Marijos dangun paėmimas"
A real-life representation of the Assumption enacted by St. Joseph Lithuanian Parish in Waterbury, Conn.

Waterbury, Conn., lietuviai procesijoj Kristaus Karaliaus šventės proga / Waterbury, Conn. Lithuanians in a religious procession celebrating Christ the King.
Vaitkaus foto

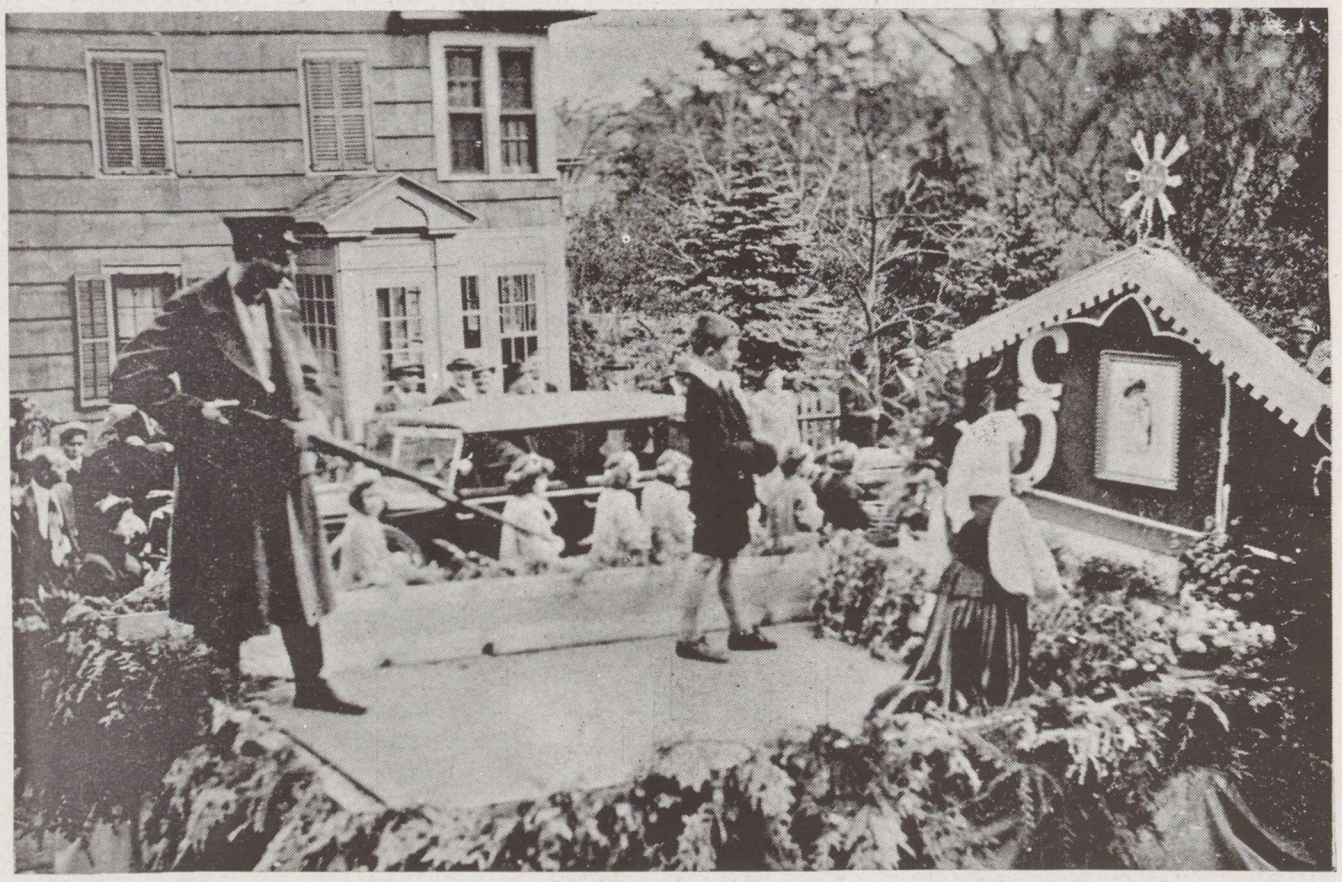

Waterbury, Conn., lietuvių gyvasis paveikslas "Lietuva bolševikų vergijoj" / A live representation of "Lithuania under Bolshevik rule" in Waterbury, Conn.
V. Vaitkaus foto

ROGES

(Atkelta iš 11 psl.)

pavažų ligi ienų, Dievo tarnas jiems sakys: "Tai vienuolyno dovana".

— Broliukui dailidei rytoj liepsiu imtis darbo, — tarė sau viršininkas, vyskupui nieko neužsimindamas.

Rytojaus dieną į vienuolyną užsuko grafas Tarsyvas su dešimtine: kviečių maišais, gyvu jaučiu, tokiu narsiu, kad jį varė penki bernai, ir lokio kailiu, sumedžiotu rudenį Čiuplynės trakuose. Kitą dieną, keliaudamas į Medininkus, vienuolyne sustojo Vilniaus vyskupo sekretorius Ksaveras, linksmas ir galingas kunigas. Jis ne tiek meldėsi ir Dievą garbino, kiek pilstė midų ir krimto zuikieną, ir vis pasakojo apie didžiojo kunigaikščio medžioklę, kurioj buvo nušauta eibė stirnų, šernų ir lapių — kas čia visus juos ir suskaitys! Paskui, baigiantis savaitei, apie Skuodą pasirodė maras. Vienuoliai ištisas dienas ir naktis meldėsi ir pasnikavo. Pats viršininkas važinėjo po parapijas ir sakė niurius pamokslus apie žmonių nuodėmes ir Viešpaties rūstybę, graudino savo klausytojus amžinomis kančiomis ir liepė jiems taisytis: sunaikinti paskutinius stabus ir iš savo tarpo išmesti raganas bei kerėtojus; gal tada Dievas kylančią nelaimę nukreips pro šalį.

Kai viršininkas grįžo ir vėl atsiminė roges, artinosi Užgavėnės. Jis broliui dailidei liepė šokti prie darbo.

Ir štai nuo ryto ligi vakaro broliukas dailidė tašė, obliavo, kalinėjo ir giedojo vis smarkiau ir skardžiau. Juo tolyn jis dirbo, juo nuostabesnių dalykų jo galvoj kilo. Ne, tai nebus kokios gramozdiškos šlajos, kurias tempia sulysęs ašvienis. Jo rogės žvilgės kaip provincijolo tabokinė, ir jose bus pilna visokių paveikslėlių. Vienam šone jis išdegino Lietuvos karalaitį šv. Kazimierą su lelija rankoj, antroj pusėj gauruotą lokį su medžiotoju ir trimis skalikais. Pryšaky rogių tekėjo saulė su tiekos spindulių — akys raibo į juos pasižiūrėjus! Nemanykit, kad pavažos buvo pamirštos. Ne! Jose čiulbėjo dagiliai su sniegenomis ir skraidė šarkos. Jose tupėjo smulkios voveraitės su riešutu pirmagalinėse kojytėse ir nardė udros, ieškodamos grobio. Ir atrodė, kad rogėms nė žirgo nereikės: pakels jas į orą visi tie lokiai ir elniai, nuneš jas startos ir varnėnai, nuneš į patį dangų, kaip

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Dr. Wm. J. Grasska

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

Jonas S. Naujokaitis, M.D.

Obstetrics - Gynecology

1087 N. Park Ave. Pomona, Calif.

LYcoming 2-6040

Eliją anais laikais.

Atėjo ir pusiaugavėnis.

Greičiau, broliuk, greičiau! – sakė viršininkas, beveik dieną iš dienos ateidamas pasižiūrėti.

Greičiau, broliuk! – jam kalbėjo vienuoliai.

Greičau, greičiau! – ragino jį ir virėjas, kai temstant atnešdavo rėtyje virtų pupų jam vakarienės.

Net ir varnos, sutūpusios obelų viršūnėse, kraipė galvas ir kvarksėjo: "Greičiau, greičiau-čiau!"

Broliukas dailidė iš tikrųjų jau slinko prie galo. Tik jam reikėjo užpakalyje rogių nupiešti žuvį, krikščionybės ženklą, o tai bus ne kas kita, kaip didžuvė, su dvišaka uodega ir su švirkščiančiu vandeniu iš galvos.

Išaušo diena, pilna mėlyno dangaus, kai medžiai nerimo beatžengiant pavasariui, kai vanduo čapsėjo nuo snieguotų stogų, o žvirbliai krūmuose mušdamiesi rėkė, kad greit bus šilta. Ir kaip tik tą dieną rogės buvo ištrauktos iš pašiūrės ir nuvilktos į kalvę.

– Oplia! – tarė broliukas kalvis ir taip žiebė kuju, kad aplink stovėjusieji ausis užsikimšo.

Dirbo kalvis ištisą dieną ir naktį. Jis daužė raudoną geležį, lankstė ją ir giedojo vis garsiau ir garsiau. Kai saulei tekant viršininkas užsuko pas jį ir ketino priminti, kad nors valandėlę migteltų, didžiai nustebo išgirdęs broliuką šaukiant ne apie Dievo garbę ir dangaus angelus, o apie lydekėlę, marių žuvelę, ir apie mergelę aukštam tėvo dvare.

– Vaikeli, gailėkis už nuodėmes! – įspėjo viršininkas jį. – Kas per dainos čia, kur tik Aukščiausiojo vardas gali skardėti!

Broliukas nusišluostė prakaitą nuo kaktos ir pasirėmęs ant kujo žiūrėjo nuoširdžiu žvilgsniu, tarsi nieko nesuprasdamas.

– Na, sakyk: greit žadi apkaustyti?

– Rytoj.

Ir kalvis valandėlę snūstelėjo čia pat, ant narų. Paskui vėl skambėjo geležis, švilpė dumplės, o sutemus kibirkštys pro kaminą virto kamuolais, lyg bitės iš avilio. Iš tolo atrodė, kad kilo gaisras. Ir kai auštant broliukas baigė kaustęs, pats negalėjo atskirti, kur čia žarijos, kur geležis ir kur medis. Jis kaip matai užmigo, vos pasiekęs narus. Jis gulėjo, nei lokys irstvoj, ir jo žiemos miegas būtų buvęs labai ilgas, bet iš kalvės jį ištraukė vienuoliai, kurie sukilę ankstyvųjų mišių, sode išvydo gaisrą ir išgelbėjo žmogų, bet rogės taip ir liko ugnyje.

Labiausiai jų gailėjosi broliukas dailidė. Jam tiesiog ašaros liejosi per skruostus. Tai kas, jei šiemet nebūtų regėjęs važinėjant jomis! Kalvos pernakt nutirpo ir eglės atrodė tokios tamsiai žalios, kad net kvapa gniaužė į jas pažvelgus. Pavasaris! Koks skridimas laukais rogėse!

Vyskupas Kristupas, auksinės sielos vyras, apie roges ir jas ištikusią nelaimę nieko taip ir nesužinojo: prieš kelias dienas vaikščiodamas jis nusišaldė, o tą pačią naktį, kada gaisras kilo, gera jo dvasia pasibeldė į dangų ir ten buvo su dideliu rykiavimu priimta, giedant angelams ir šlovinant Viešpatį patriarkams.

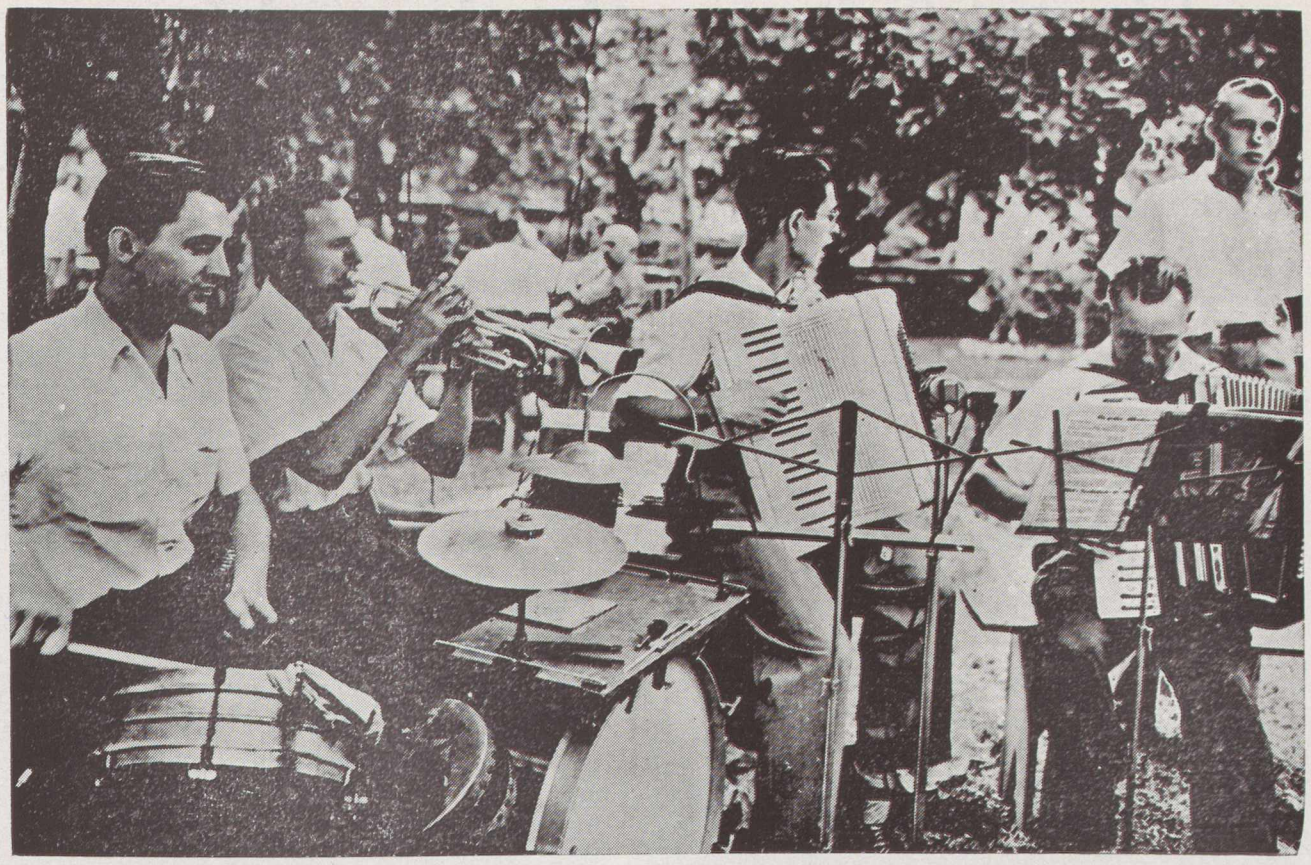

Orkestras linksmina Baltimorės lietuvius piknike / Musicians at Lithuanian picnic in Baltimore, Md.
Photo by W. Urbanas Studio

Baltimorės, Md., lietuvių piknike skautai išpildo programą / Lithuanian Scouts present their program in Lithuanian picnic in Baltimore, Maryland
Photo by W. Urbanas Studio

Programos numeris Baltimorės, Md., lietuvių piknike / Natives and Lithuanian refugees vic at tug-o-war in Baltimore, Md. The natives won.
Photo by Wm. Urbanas Studio

41 metai angliu kasyklose

Amerikoje mėgstami jubiliejai. Tačiau kaip retai laikraščiuose užtinkame angliakasių jubiliejų! Juk žinome, kad dar prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą dešimtys tūkstančių lietuvių, vargo ar bėdos verčiami, paliko žaliuosius Lietuvos laukus, ir atvykę į Ameriką gavo darbo anglių kasyklose. Kai kurie jų čia išdirbo po 10-20 metų, prarado sveikatą ir užsikosėjo baisiuoju kasyklų kosuliu amžiams. Tūkstančiai jų užduso arba buvo užgriauti Pennsylvanijos ir kitų vietų kasyklose. Vai kiek nedaug jų ištvėrė! O ištvėrė tik tie, kurie turėjo geležinę sveikatą.

Jonas Šalčius, 41 metus išdirbęs anglių kasyklose
Jonas Šalčius, for 41 years miner in the coal pits of Pennsylvania. He was recently retired at the age of sixty-two.

Vienas tokių, laimingai perėjusių kasyklas, yra JONAS ŠALČIUS, kilęs iš Čiudiškių kaimo ir dabar gyvenąs Pittston, Pa. Jaunystėje jis lankstęs pasagas, o 1909 metais atvažiavęs laimės ieškoti į Ameriką, kaip stojo į Wilkes-Barre rajono anglių kasyklas, tai jas paliko tik po 41 metų, gavęs pilną angliakasio pensiją (virš 200 dol.) ir visus pagyrimus. J. Šalčius dabar šypsodamasis sako: "Dievuliau, jei kas man būtų pasakęs, jog tiek metų reikės katargavoti, būčiau svieto galan pabėgęs . . ." Jis turi jau 62 metus amžiaus, bet jo sveikata tebėra puiki, nors dusulys jau buvo jį pradėjęs kankinti ir teko pergyventi keletą tragiškų nelaimių. Jis tiki, jog dar važiuosiąs aplankyti savo 100-tės motinos Čiudiškiuose.

A.

KA VEIKIA SKAITTOJAI

— A. STAKNYS, Fanwood, N. J., išvyko į Romą dalyvauti Šv. Metų užbaigimo apeigose. Ta pačia proga jis aplankys ir dukterį, kuri dirba JAV ekonominėje delegacijoje.

— EDDY YASAITIS, San Francisco, Calif., yra išrinktas vietos BALFo skyriaus pirmininku.

— ANTANAS SHILALA, Los Angeles, Calif., išrinktas vietos Lietuvių Vyrų ir Moterų Tautisko Pašalpinio Klubo pirmininku.

— MILDRED SAMSON, Gardena, Calif., padaryta sunki operacija. Linkime greitai pasveikti.

— JONAS VIRKAVAS, Garden Grove, Calif., neseniai atvykęs iš tremties, atidarė foto studiją "Martons" su dovanų, atviručių ir rašomųjų daiktų krautuve. Taip pat turistams isnuomoja kambarius. Jo adresas: 8302 Garden Grove Blvd., Garden Grove, Calif.

— ANT. ČELKIS, Alaska, buvo atvykęs į Chicagą aplankyti draugų. Jis jau 5 metai, kaip dirba Alaskoje.

— ZIG. KRŪMINAS, Palm Springs, Calif., palaidojo savo vienintelį sūnų. Reiškiame užuojautą.

— Mr. ir Mrs. A. SKIMAN, Santa Monica, Calif., su partneriu atidarė "Scoreboard Club"

PADĖKA

Los Angeles BALFo sk. valdyba nuoširdžiai dėkoja aukojusiems maisto produktais ar pinigais Vokietijoje likusiems tremtiniams sušelpti.

Maisto produktais aukojo: Ąžuolaitis, Balčius, Drabickas, Dapšys, Korsakaitė, Krancus, Masaitis, Navickas, Nutautas, Pažiūra, Pšibilskis, Ruigys, Šorecaitė, Truskauskas, Varnauskas.

Pinigais aukojo: po 5 dol. — Krancus, Mordus, Mackevičius, Tarvydas; 4 dol. — John I. Kame ir 3 dol. — Razutis.

Los Angeles BALFo sk. Valdyba

PRANEŠIMAS SKAITYTOJAMS AUSTRALIJOJE IR BRAZILIJOJE

Nuo šių metų lapkričio mėn. jau galima pinigus siųsti tarptautine perlaida į JAV iš Australijos ir Brazilijos.

Kuriems magaziną siuntinėjome kreditan per keletą metų, dabar prašome atsilyginti.

Administracija

Lally Vengelauskaitė, Chicago, Ill., neseniai istekėjusi už Juliaus Corbett. / Miss Lally Vengelauskas who recently married to Mr. Julius Corbett.

"LIETUVIŲ DIENŲ" ATSTOVAI

LIETUVIŲ DIENOMS yra reikalingi platintojai kiekviename lietuvių centre, kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Dėl platinimo sąlygų prašome rašyti administracijai.

AMERIKOJE galima LD užsisakyti pas šiuos atstovus-platintojus:

Petras Abromaitis
1620 W. Julian St., Chicago, Ill.
Vyt. Beleckas
295 Wyona St., Brooklyn, N. Y.
Gabija
340 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
K. Bradūnas
1325 Glyndon Ave., Baltimore 23, Md.
Ant. Giedraitis
9 Seymour St., New Britain, Conn.
Kun. Jusevičius
5412 S. 32th St., Omaha, Nebr.
Marija Gliaudys
17600 Lindsay Ave., Detroit, Mich.
Aug. Pranys
1500 Sutter St., Hotel Majestic, San Francisco, Calif.
Jonas Rimašauskas
1847 E. 86th St., Cleveland 6, Ohio
Reimondas Rimkus
1522 S. 48th Ct., Cicero, Ill.
Kun. Jonas Tamulis
3860 Division Ave., South Grand Rapids, Mich.
Vyt. Tarvainis
4208 McKinley, Detroit, Mich.
Urbanas Photo Studio
749 W. Baltimore St., Baltimore, Md.
L. Valiukas
2035 Stapleton St., Dayton 4, Ohio
Antanas Valavičius
5827 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.
Vyt. Valaitis
Schuyler St., Amsterdam, N. Y.
Ed. Vilutis
3736 Pulaski St., E. Chicago, Ind.
V. Volertas
1529 S. 2nd St., Philadelphia 47, Pa.

ANGLIJOJE:

B. Balys
(Jam atsiskaito visi platintojai Anglijoj)
24 Reginald St., Marsfields, Bradford, Yorks
A. Grigaliūnas
U. 12 Brooklands Hostel, Coventry
K. Steponavičius
126 Borton Lare, Eccles
P. Dragūnas
265 Albert Rd. Aston, Birmingham 6
A. Jarašiūnas
Leamington, Spa, Warv.
P. Ramaitis
Green, Nr. Twyford, Berks
V. Montvilas
E. V. W. Hostel New Gate Str., Nr. Hartford
V. Zdanavičius
35 Fashian St., London

BELGIJA

J. Dėdinas
19 Rue des Rocollets, Louvain

AUSTRALIJA

Kun. P. Jatulis
C/o Archbishop House, W. Terrace, Adelaide
V. Kazokas
Lith. Cath. Center, 5 Young St. Circular Quay Sydney
J. Rugelis
25 John St., Sydney
J. A. Skirka
CJC Block "J" 11-4, Bathhurst

KANADA

V. Aušrotas
162 Gorevale Ave., Toronto, Ont.
S. Bujokas
1333 Downing St., Winnipeg
A. Diržys
484 Ossington Ave., Toronto, Ont.
J. Kriščiūnas
96 Wright Ave., Toronto, Ont.
J. Pleinys
24 Fife St., Hamilton

PIETŲ AMERIKOJE

Kun. Sabaliauskas
Colegio Saleciano, apart. 369, CARACAS, Venezuela
M. Laupinaitis
C/o Estanislau O. S. B., Caixa Postal 118
Sao Paulo, Brazil

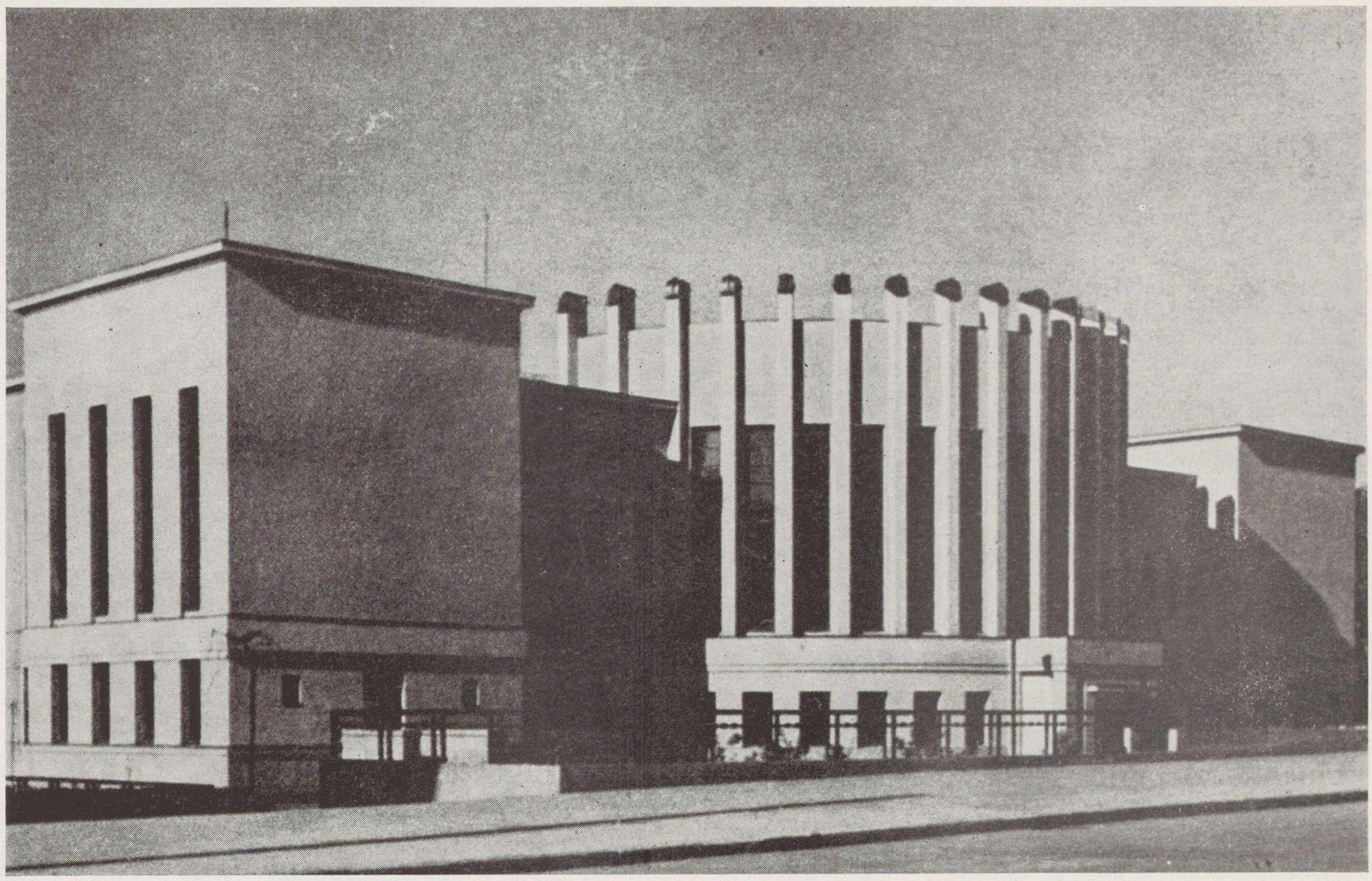

Rear view of Vytautas the Great Museum in Kaunas, Lithuania. This was one of many modern structures biult in Independent Lithuania / Vytauto D. Muziejus Kaune.

THE LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL

The Lithuanian-American Council is a national organization comprised of many and various elements of organized Lithuanian activity, social and political, in the United States. Its chief aim has been to consolidate these elements into a homogeneous union for furthering the cause of Lithuanian independence. As it stands today, the organization heads a propaganda campaign which publicizes information on Lithuanian questions and drafts memorandums and petitions to government agencies, with the view of familiarizing the public with Lithuania and the Lithuanian situation. Also, the organization has helped sustain VLIK, the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania, with regular fund-raising programs.

The meeting of the Lithuanian-American Council which occured on November 17-18 in New York, can be called one of the important actions in the life of the Lithuanian community in the United States. For it took direct steps to broaden Lithuanian activity to meet the pressing issues of the day, issues admitting of no delay.

1. The Council subscribed to the essential idea of a collective organization, that the matter could not be put off to some indefinite time.

2. The Council agreed that the problem and the means for resolving it lay with the organization itself.

3. The Council agreed that the pro-appropriate expansion of its special problem could be res olved only through gram and structure, by drawing into the program interests common to all of America's Lithuanians (Lithuanians generally) and expanding the structure to contain all nationally-minded Lithuanians here, or at least a greater number. In other words, the Council seeks to reform its structure in order to reach not only the organized but the hitherto non-participating elements as well. For this reason the Executive Committee was charged to work with the Chicago branch Study Committee, to produce by January 15 of the coming year a new statute of organization, which, after ratification by the Council would go into effect by February 16.

"There is one quality of the Lithuanian people which I estem above all other — their fierce and steadfast opposition to the bonds of tyranny. For several years now, the oppressed people of Lithuania have been waging a ceaseless struggle to preserve their identity and their existence against the encroachment of the world's most cruel dictatorship.

". . . In the face of the unspeakable violations of their natural rights, the people of Lithuania have never wavered in their refusal to bow under to Soviet terrorists. The have constantly proclaimed their sympathy for neighboring peoples suffering similar persecution. They have told the world that they will not barter their sacred rights as human beings for the barren promises of Marxian materialists.

"I admire beyond measure this brave struggle of the Lithuanian people and so do free men everywhere admire it. The identity of the Lithuanian people will not be destroyed, and some day they will be free."

Senator Brien McMahon of Connecticut

SOVIET MILITARY MOVEMENTS IN LITHUANIA

Just prior of the invasion of Korea — in May and June 1950 — the Russian armed forces in the Baltic States went through a series of moves.

A group of naval officers of the Northwestern Command of Rear Admiral Dubrovin, called at Klaipēda in April. Some mysterious "Dobrotin apparatus" were installed on the new construction submarines bearing code letters "DO" and "V" and armed with rocket-type guns. Submarines constructed in the Baltic shipyards were tested, and 18 or 20 underwater craft were moved by canal to the Murmansk base. The naval officers boasted of their "new secret weapons" — the "Dobrotin" neutralizing radar detection, "toxin fog" or "radioactive matter" loaded in the guided missiles, the improved "snorkel" and the "odinochki" (DO) submarines of long range, capable of submerged 17-knot per hour speeding at a depth of 300 to 350 meters.

Air Fleet Command was established in Latvia, with units dispersed over Latvia, Lithuania and East Prussia. Another Air Fleet moved into Western Byelorussia, with the Operational Staff at Brest Litovsk. These changes were effected in May.

In the second half of June, the railroad lines Pskov - Riga - Kaunas - Koenigsberg became alive with military transports and echelons. The trains proceeded even in broad daylight. Short stops were made in Latvia, and specialized troops proceeded farther west into East Prussia. Some garrisons were moved from the Baltic States to Germany, and reserve units arrived to garrison the occupied Baltic countries. Heavy construction work was begun at the former fishing port of Šventoji, and a short Darbēnai-Šventoji railroad branch is being rushed to completion. Armored Training Regiment with 40 armored cars arrived at Kaišedorys, and other armored units took up garrison posts in railway "knot stations".

Civilian Air Transport was taken over completely by the military under Air Marshal Zavoronkov. Officially, it is still called "Grazhdanski Vozdushnyi Flot" (Civilian Air Fleet). Nevertheless, the personnel and technical matters are handled by a special department inside the MGB (Ministry of State Security). Old models of IL-12 are employed for transport to Poland, Hungary, Rumania and Czechoslovakia. New passenger model "L" is in use — serial construction number currenty in use ran from No. 1200 to 3,800.

At the Mohylev and Brest Litovsk air bases twin-engine bombers "IL-8", four-motor "TB-4" and "TB-11 bombers, armored "rocket destroyer PT-4" fighters were observed. Pursuit planes of the "Yak" series were observed — the old "Yak-7" and newer "Yak-101". Paratroopers are trained with "PO" models of three series. The latest models have trap doors in the sides, rather than in the floor. Jet models "IS" were tested in 1949. The load capacity of up to several tons was claimed, and the cruising speed of 540 to 620 km per hour, tested in 1,800 km flights from Mohylev base. German "JU" models, improved by the Russian constructors, are said to rival the American B-29 fortresses. Metal parts are made of "a new light metal" called "Cirkonmag"

"Emergency measures" were effected by the end of June in Lithuania. Airfields in Lithuania, Latvia and East Prussia received reinforced garrisons, and the neglected emergency airfields were reactivated. Both airfields of Kaunas were taken over by a force of bombers which had flown in from Minsk. Fuel dumps were reactivated in the forts in and around Vilnius, and a transport base was estabilshed there — alongside the two other major bases at Pinsk and Brest Litovsk. The broad-gauge railways be-

A Woodcut by T. Valius

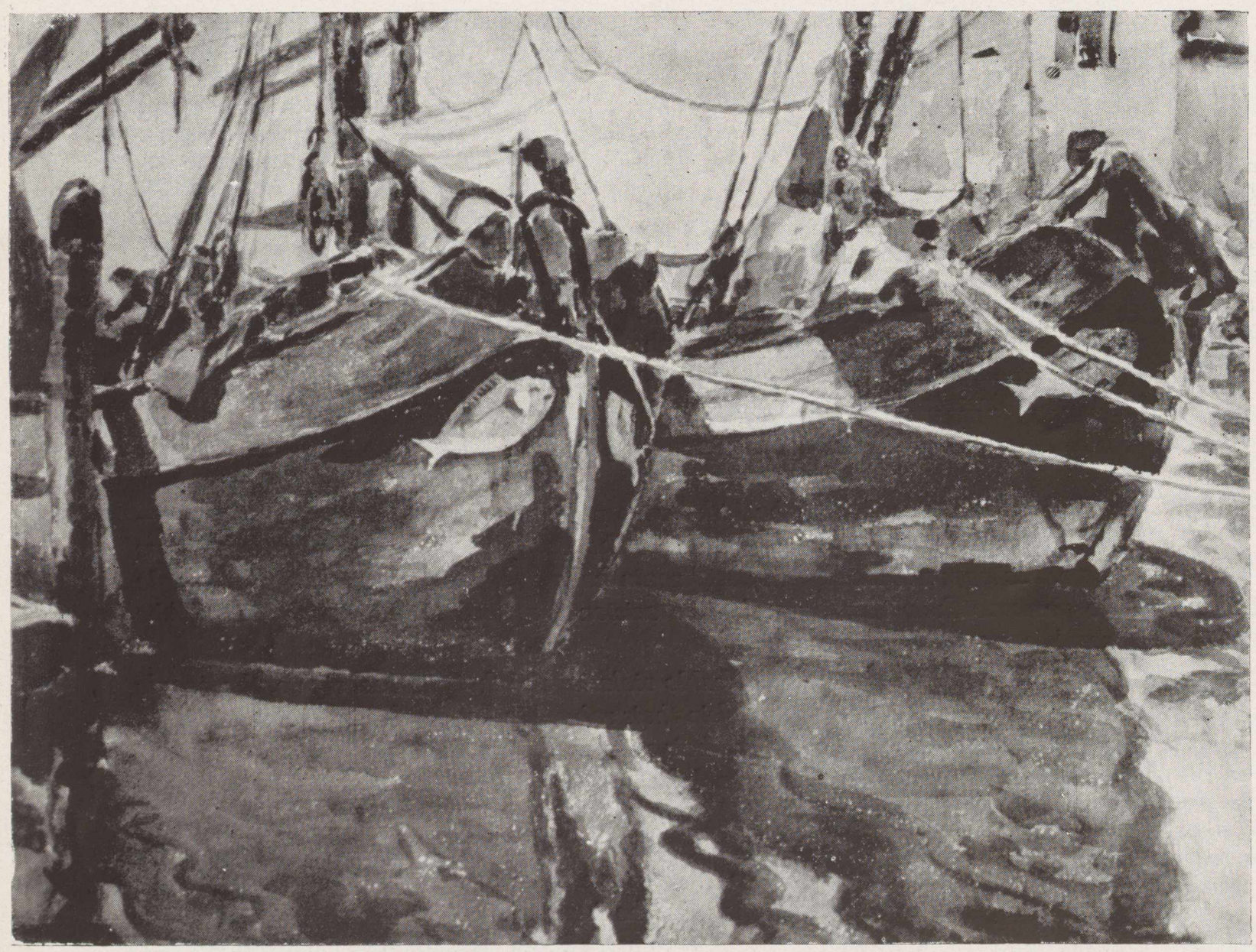

In harbor, Painting by K. Šklerius-Skleris

Uoste / K. Šklerius-Skleris

Lithuanian newlyweds taking the bread and salt, according to the old Lithuanian custom / Jaunavedžiai sutinkami su duona ir druska pagal seną lietuvių paprotį.

tween Latvia and East Prussia were taken over by the "Evacuation Base" with its headquarters in East Prussia. The Vilnius- Gardinas railway stretch was also turned over to the Military Command based in East Prussia. Basic repairs were undertaken at once by "brigades" of workers brought over from Pskov and East Prussia — under continual guard of the MVD troops.

Re-registration of classes 1932 through 1905 was ordered in June in Lithuania and Latvia. Rumors spread at once that the natives would be moved to Central Russia and the Urals to replace the Russians called to the colors. Mobilization of manpower for Russian mines is taking place in a graduated series, to reach the acme by March 1951.

Judging by the type of men of the "territorial troops" which replaced a number of the Soviet divisions moved from the Baltic States, Russia had fully mobilized this summer at least three annual classes of men.

Other "emergency measures" struck the Balts: up to 30 per cent of the livestock and 50 per cent of the tractors were requisitioned for "reserve transport". The machines are retained at the MTS but are classed as "reserve machines". The kolkhozes are gradually merged into "giant kolkhozes" — the privately owned cattle declared "surplus subject to requisition" in consequence of the fictitious "100 per cent mechanization" of the giant kolkhozes.

"Northern Transport Base"

In August 1950, the five airfields of Vilnius — the two Kirtimai fields, the Žalieji Ežerai, Naujoji Vilnia and Trakai — were knitted into a single network called "Northern Transport Base" (Severnaya Transportnaya Baza). Additional guard companies were brought to garrison the fields, new structures are rising, and the runways are repaired to accomodate heavy transport planes and bombers. In addition to the "Vilnius knot", the "Northern Transport Base" extends over similar "knots" established at Gardinas, in the area of Kaunas-Insterburg, and Šiauliai-Mažeikiai. 35 military planes are permanently stationed in the Vilnius area.

Artillery Concentrations

Since the summer of 1950, Soviet military garrisons are continually on the move and the units interchange.

Artillery and the armored units complemented the garrison of Vilnius. One armored brigade occupied the western suburb, formerly called "The Legion Suburb", another armored brigade settled down in the Kalvarija barracks, a motorized regiment and two infantry regiments occupied the twin barracks of Antakalnis. Artillery units arrived in the Užupis, Kalvarija and Žvėrynas suburbs. Motorized cavalry, armored units and artillery strengthened the Naujoji Vilnia garrison. Two regiments of heavy "Katyusha" artillery took part in the July maneuvers. These units arrived from Naujoji Vilnia and Ašmena.

Motorized anti-aircraft artillery established posts along the Neris river, between Žvėrynas and Verkai.

— *News Letter*

Florence Korsak, Lithuanian opera star, has lately left for New York and the East, where she hopes to enter the cosmopolitan musical world. While she was a resident of Los Angeles she made her debut at the Wilshire Ebell Theatre and sang major roles with the Verdi Opera Company. The Lithuanian colony here frequently heard her voice at church and social gatherings.

Lithuanian maidens in national costume / Lietuvaitės

Zegonas, Jonas and Fabijonas

Translated from the Lithuanian

by MILTON STARK

At another time a certain king had three daughters. He had read in the stars that a whirlwind would one day carry them all off, so he kept them shut up in a high tower and never let them out. One fine, warm day the king's housekeeper had hung the clothes out to dry and there was not any wind at all. Thus the king and queen gave leave to their daughters to stroll in the orchard. All three came out then, one after the other; as they strolled, they glimpsed the rich clothes that shone as they hung drying. The princesses rejoiced over their chemises, which bore the name of each princess embroidered in letters of gold. Now it befell while they were so rejoicing that a whirlwind sprang up and rolling them all three in a heap, bore them away in a wink. The king and queen were overcome with fright and did not know what to do nor where to look for their daughters. Letters were sent to all the kingdoms, asking whether anyone had anywhere seen the princesses. About three years went by, and the king had not learned anything nor heard anything about his beloved daughters.

Ruins of Trakai Castle, built in the 14th century, part of Lithuanian ancient glory / Trakų pilies griuvėsiai

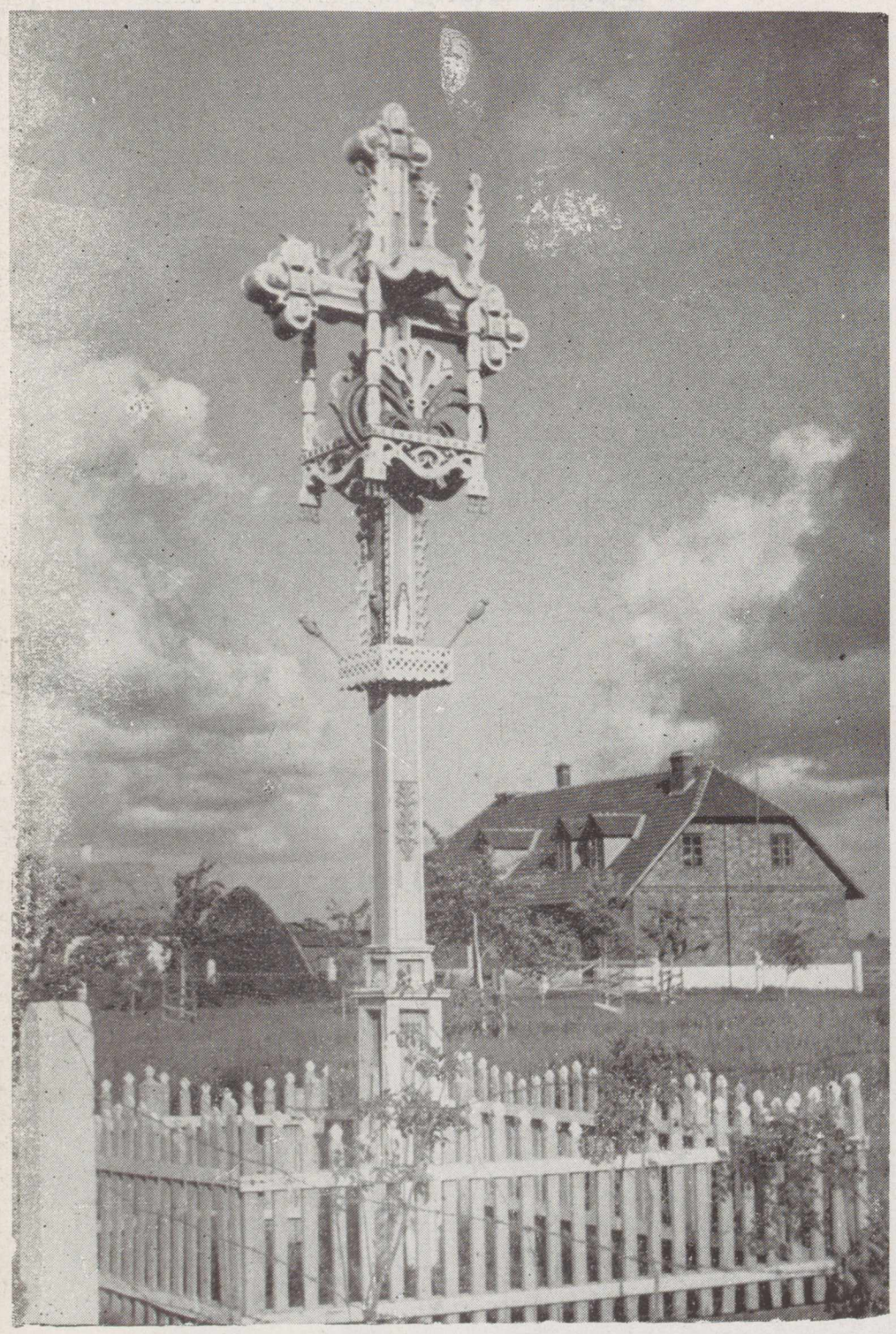

Farmer's house in Lithuania / Lietuvos ūkininko sodyba

One time three men were digging the king a large, deep pond. Those men were named Zegonas, Jonas, and Fabijonas. And they heard of the king's misfortune.

Then Zegonas said: "Men, have you heard the news, that our king's three daughters were caught up by a whirlwind and carried off to no one knows where? Let's go look for them."

These two answered: "Where'll we go, when we don't even know in which direction we should look?"

Zegonas said: "Amma*, you two are blockheads! I'll go to the king and tell him that we'll find his daughters."

Those two answered: "And if we don't find them, then we're lost."

"Amma, blockheads, what're you two worried about, as long as you get some money?"

Then these three men having talked the matter over, they stuck their spades at one end of the pond and themselves went to the king.

Zegonas went first. Coming up to the king's windows, he cried out: "Glorious king, I heard that your grace's daughters disappeared. We're three clever men, king's laborers, we want to find the king his daughters."

The king answered: "Very well, men, but how'll you go about finding them?"

"We," answered Zegonas, "hope to take that direction in which the wirlwind carried them."

"Very well, my children," said the king, "look for them."

Zegonas spoke further: "Glorious king, we'll need some money, three thousand rubles at least, so that we'll have something to eat on the journey."

"Very well," answered the king, "I'll give them to you."

"Glorious king," Zegonas went on to ask, "be so good as to give me a keen and broad sword."

The king ordered a fine, kingly sword to be made, which you could wind around your hand and straighten out again like a candle. Having gotten the money and the kingly sword, Zegonas grew very bold and cocky, and he began to drill and discipline his comrades.

And so they departed, all on one road. They had gone a long ways, when they

* An expression used by gypsies.

THE CATHOLIC LITHUANIAN CONGRESS

This year on September 29 the Catholic Lithuanian Congress met for a Holy Year conference at the Hotel William Penn in Pittsburgh, Pa. The resulutions brought to the floor were as follows: to organize through the Federation of Catolic Action; to strengthen the World Community of Lithuanians organization; to further the teaching of the Lithuanian language in parochial schools; to graft the Lithuanian spirit through love of the language, the Lithuanian word, history, literature, etc. The importance of teaching these subjects in school was emphasized.

The success of the Congress's aims depends on the cooperation of the member parishes, their priests and Lithuanian intellectuals, who must assume the responsibility of carrying the resolutions into effect.

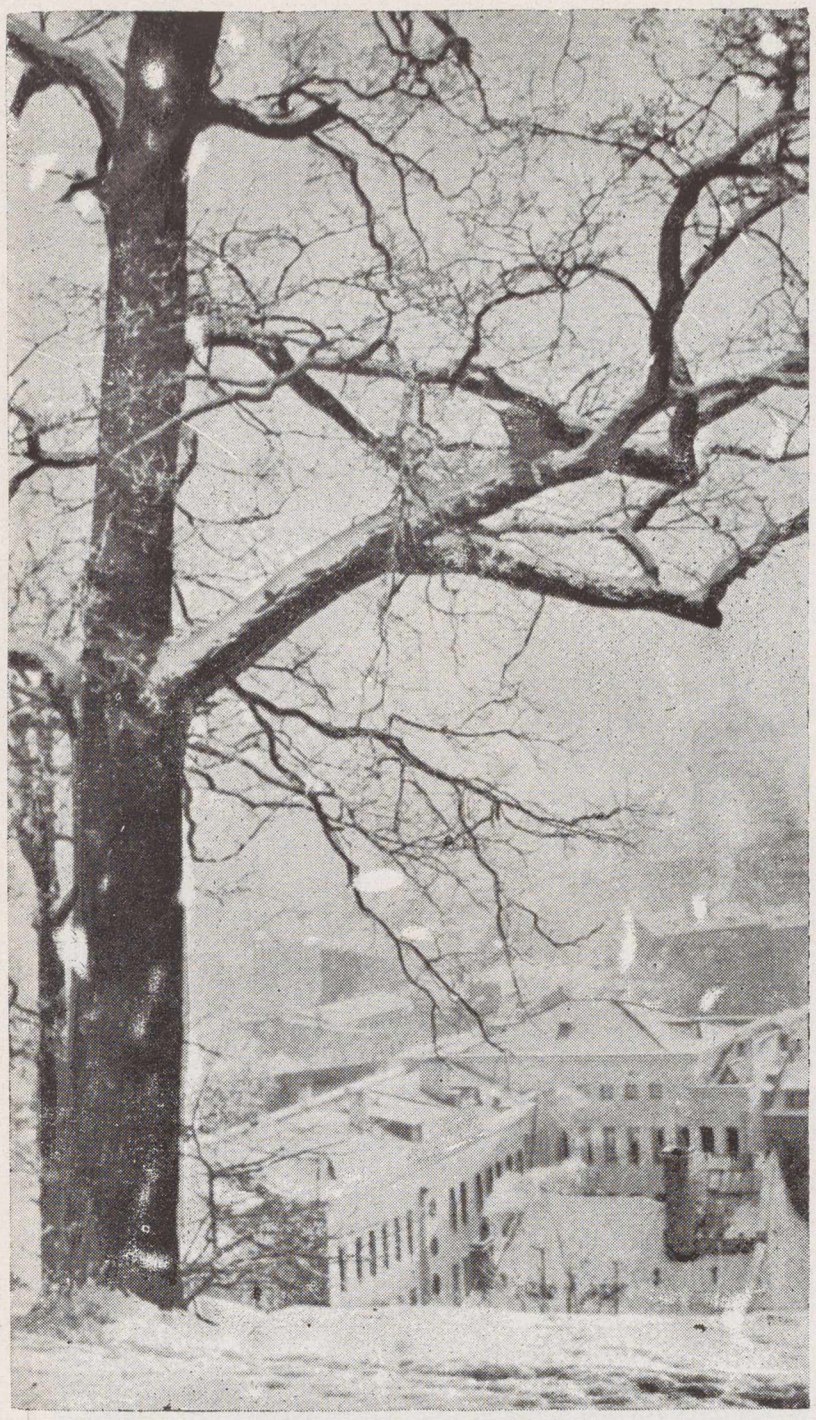

Kaunas, Lithuania, in wintertime / Kaunas žiemą

came to a forest. In that forest they found a pothouse in which there lived only one old widow woman. They all went into the pothouse and began to drink and whore with that old woman, and they spent all their money. Zegonas kept watching to see what would finally come of it.

On the last day, when they no longer had any money left, Zegonas drew his sword and said: "Amma, men, let's leave off drinking, otherwise it'll go badly with us."

So they quickly—whisk, whisk—put themselves in order and went their way. But money they had none. In this condition they walked and walked and came up to one large court.

Making their way inside, they said: "God be with you."

But there was no one there and no one answered them. Entering the court garden, they saw at the garden's end, to one side, a great plenty of oxen, on the other side a great plenty of hay stacks.

Zegonas quickly spoke up: "Amma, men, we all hunger for something to eat. Let's butcher one ox."

So it was that they soon butchered an ox. Jonas and Zegonas went into the king's orchard for a walk, and Fabijonas was left to cook and roast the meat. He put the kettles on and began roasting the second side of the ox. While he was preparing the roast he stepped outside and spied a small man: himself as big as a thumb, with a beard stretching to the ground, a kettle clutched in his teeth, carrying a stack of hay, he came up to his oxen. He fed and watered his oxen; but missing one ox, he jumped here and there, in all corners. Unable to find his ox anywhere, he bolted straight for the kitchen and found Fabijonas there, setting the dinner on the table.

Bolting into the kitchen, he cried out: "Why did you butcher my ox?"

He seized Fabijonas by the scruff of the neck and gave him a good hiding, took away all the meat, and quickly—zip — vanished, bearing the meat off with him. The men came back for dinner and found their comrade in a sad fix—without so much as the meat, nothing.

Zegonas asked: "Amma, Fabijonas, what happened to your dinner?"

This one answered: "Men, I dozed off a bit, and when I woke up I couldn't find the meat, and I don't know what became of it."

"Why, you lout! Men, we'll butcher one more ox and give it to Jonas to cook."

They lost no time in doing just that: they butchered one more ox, peeled off the hide, and put the meat in a kettle. Then Jonas cooked one side of the ox and roasted the other. And the other two went into the court orchard for a walk. Jonas got everything ready, set it on the table, and went to call his comrades. And he spied a small man: himself as big as a thumb, with a beard stretching to the ground. He fed and watered his oxen and when he missed another one, he bolted snarling for the kitchen, seized Jonas and began to belabor him heavily about the sides.

Having given Jonas a good hiding, he grabbed up the meat and ran out, saying: "If you butcher another one of my oxen then I'll kill you."

Soon the two comrades came back for supper. They found Jonas sad and without the meat.

Zegonas was very hungry, so that he cried out in anger: "Amma, you, the two of you, are blockheads! Where did you put the meat?"

But neither one nor the other would tell Zegonas the truth. So that the three of them went to the garden's end again, led back a big ox, butchered it, and put half of the meat in a kettle to cook, the remaining half to roast. Zegonas stayed behind to prepare dinner, and Jonas and Fabijonas went for a walk in the orchard. While cooking the dinner and roasting the meat Zegonas grew warm and went outside for air. And he saw that small man: himself as big as a thumb, with a beard stretching to the ground, on his way, carrying a stack of hay and a kettle of water clutched in his teeth. He began to feed the oxen and water them. At the sight of him Zegonas quickly understood all, and he went back into the kitchen and rolled a big oak stump in. He made himself two oak wedges, in there, put the other to one side. He split the stump, and leaving one wedge drew out his sword from its sheath, besides, and taking a position not far from the door, watched to see what the keeper of the oxen would do.

When he had fed and watered his oxen he bolted straight for the kitchen, pinioned Zegonas in his arms, and cried out: "Didn't I tell you not to butcher any more of my oxen?"

But Zegonas, being a strong man, would not give in. He struck him a blow with his kingly sword that toppled the bearded one on his back on the stump. Zegonas quickly stuffed his beard into the crack with the one wedge and drew the other out. So that his beard was caught in the stump. Seized with fright at Zegonas, the bearded one bolted out and ran away, carrying the big stump and all. As he bolted out he skinned his big nose, and no one saw where he dragging the stump disappeared to.

/From the Dr. J. Balys collection, Readings in Lithuanian Folklore, Patria, Tuebingen, Germany, 1948/

(To be continued)

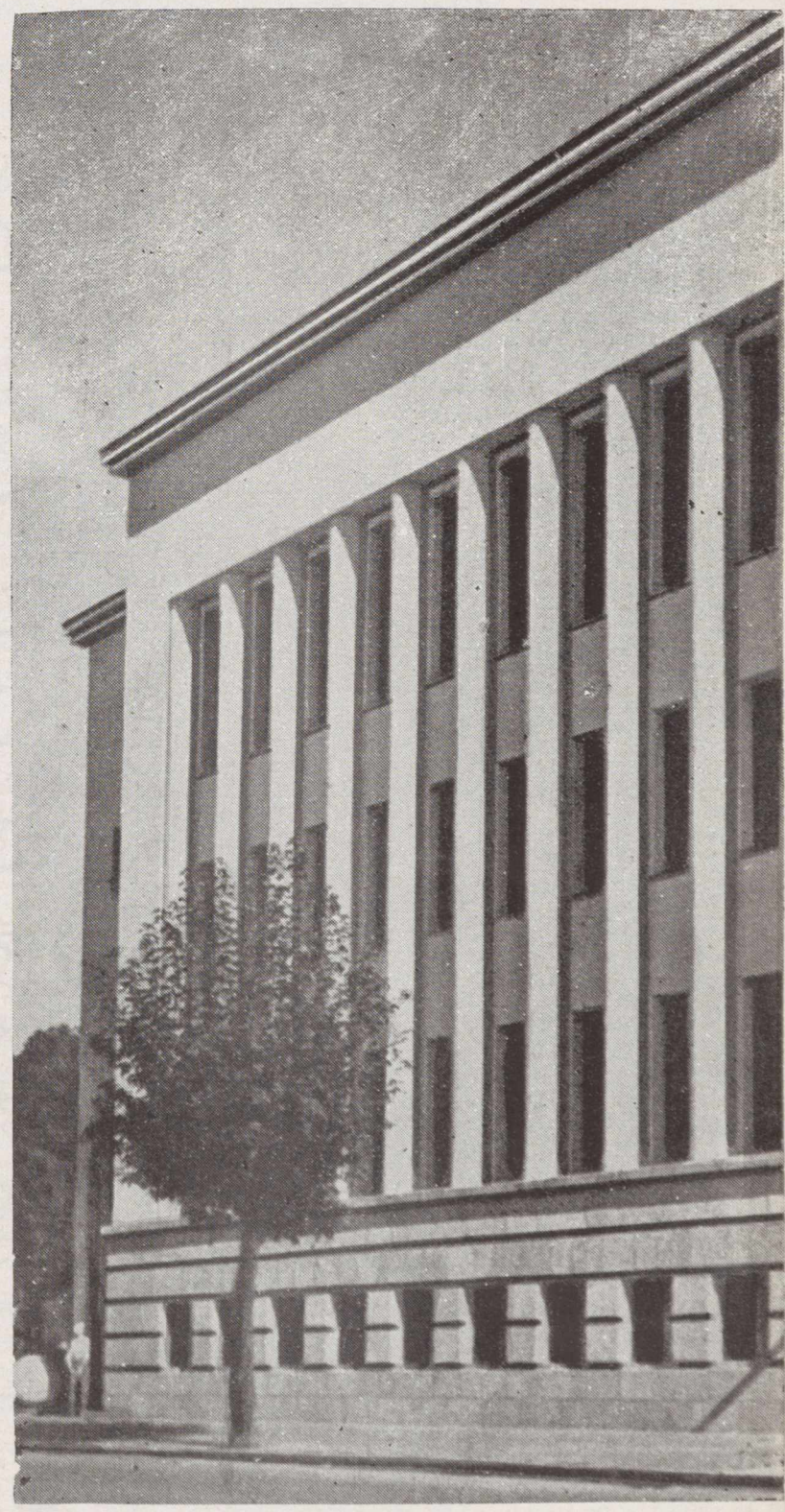

Chamber of Commerce Building in Kaunas, Lithuania, built in times of Independence / Prekybos ir Pramonės Rūmai Kaune — Nepriklausomos Lietuvos statyba

A Letter to the Editor

Attacks The Lithuanian Female...

The "Lithuanian Days" received the following letter from a subscriber in Chicago, who, for obvious reasons, does not care to identify himself. However, the Editors felt the gentleman's remarks amusing enough to print. We don't run a lonely hearts column, but in this case we felt an exception was warranted.

Dear Editor:

I wish to attack the Lithuanian female. She is so spoiled, so disappointing, so vain; and oftentimes she is so homely that no young man could bring himself to enter into a romance with her. What is a young man to do? And here Doctor Balys tells us that there are plenty Lithuanian girls to choose from. I wish the venerable Doctor would take a good look around him and see what a real scarcity there is. I have lived in Chicago for years and have not run across one Lithuanian girl I could call my own. At dances the better-looking ones are quickly swept up by the old wolves; and these soon learn to carry fancy airs, imagining themselves beauties of the first degree; and the homelier ones have no chance because they do not know how to improve themselves; they dress poorly, their conversation is nil, and they lack in that natural buoyancy that we young men prize so highly in the opposite sex. Will Doctor Balys explain all this to me? Am I, a Lithuanian young man, to marry some indifferent sort merey to preserve the race? I am not hard to please; all I want is a girl who looks and acts like a girl should. The DP girls around here also think themselves pretty fancy. Some are. But try to get close to them! That's a horse of different color. *Tres continental,* you know, and what airs! Just because they come from Europe they fancy themselves above you. Then they carp about the death of Lithuanian spirit in America! I don't know the Lithuanian language too well, that's true, but why won't these females from the other side give me a helping hand? No, they prefer to hang out with their buddies from the camps in order to complain about what a mess Lithuanian-Americans have made over here. And where is the much celebrated Lithuanian Type, the blonde, blue-eyed, flaxen-haired beauty that had all Europe at her feet? The only one I know of is chasing around with millionaires, and she was bred here. Tell me, what chance has a small-time clerk in such circumstances? I want the wizards of race preservation to put down their books for a minute and imagine that they are young again—Where, gentlemen, are the girls?

J. K.
Chicago, Ill.

Fisherman tries his luck at one of California's fishing spots. / Meškeriotojas Kalifornijoj.

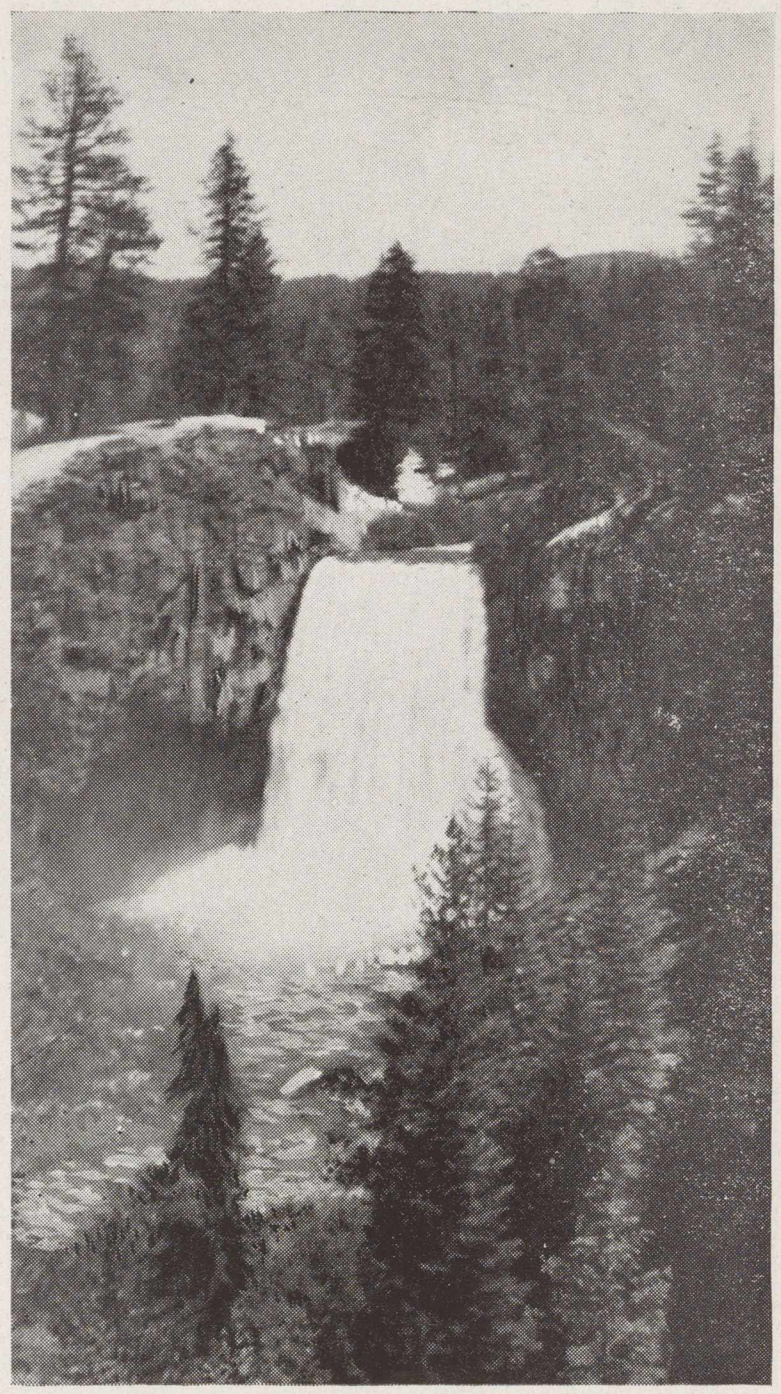

Waterfall in Yosemite National Park, Calif.
Vandenkritis Yosemite Parke, Calif.

BOLSHEVIKS STRIP LITHUANIAN FORESTS

German sources in contact with the occupation regime reveal a plan for stripping Lithuania's forests during 1950-1951. The plan applies mainly to Southern Lithuania. Women up to 40 years and men 16 to 50 years are being mobilized for this purpose. Workers are commandeered from the free farms and from the kolchozes in the winter and are transported to neighboring and more distant regions. When the required norm of work has been filled they are allowed to return to their places of residence. But during the period of work they are given a taste of Siberian conditions: men and women are grouped into "brigades" and work under severe supervision, each is assigned a work norm and a subsistence category. Workers live in huts built of branches. Food is rationed on a "kettle" basis: First Kettle, Second Kettle, Third Kettle, according to the relative norm output. He who fails to meet the norm receives only 200 grams of bread per shift; meeting the norm, he receives 600 grams. Those exceeding the norm come under a special designation (udarniki-stachanovci), get 1 kilo of bread, soup with fish, and are permitted to buy *machorka* (a vile tobacco), oil, potatoes, etc. Some 12,000 "brigades" have already been formed for forest work; so that between 200,000 and 260,000 Lithuanians are engaged in serf labor. Certain "brigades" are transported even beyond the Lithuanian border. It is observed that the bulk of Lithuania's forest reserves are being shipped to Ukrainian coal and iron mines. About 10.000.000 railroad ties have been ordered for the Minsk area. A part of the logs is floated down the Nemunas and loaded on ships bound for Leningrade, Paldiski, and elsewhere in Estonia. Other logs are borne by canal to the Pina, Buga, Dniepr and other rivers.

LOS ANGELES LIETUVIU DRAUGIJOS

AMERIKOS LIETUVIU TARYBOS
Los Angeles Skyrius

Juozas MILLERIS, pirm.
348 S. Arizona Ave. AN. 4043
Vincas KAZLAUSKAS, I vicepirm.
1003 W. 36th St. RE. 35619
Vincas ARCHIS, II vicepirm.
Maria AFTUKIENĖ, sekr.
2111 Wollam St. CA. 11040
Magdelena STEPONAVIČIENĖ, ižd.
1129 Lucerne Ave, Culver City, VE. 88137
Vincas TRUMPA, narys
Adelė DERINGIENĖ, narys
226½ S. Alexandria Ave. DU. 44329

LOS ANGELES BALF SK.

Jonas UŽDAVINYS, pirm.
3605 E. 60th St. LO. 1167
Huntington Park, Calif.
Feliksas KUDIRKA, vicepirm.
2960½ Hyperion Ave. NO. 32679
Feliksas MASAITIS, sekr.
2640 La Salle Ave. RE. 3-3934
Vladas PAŽIŪRA, ižd.
8605 Rugby Dr. CR. 5-8723
Juozas TRUSKAUSKAS, narys
1042 W. Washington RI. 78280

LABDAROS IR KULTUROS KLUBAS

M. J. AFTUKAS, pirm.
2111 Wollan St. CA 11040
Jozefina SEVERINIENĖ, vicepirm.
6124 W. 76th St.
Ign. ŠEŠPLAUKIS, sekr.
1042 W. Washington Blv.
V. TRUMPA, sekr. pad.
306 Clay St.
Mag. STEPONAVIČIENĖ, ižd.
Culver City
L. LAŠAS, fin. sekr.
932 S. Burlington Ave.

AMERIKOS LIETUVIU PILIECIU KLUBAS

Joe MILLER, pirm.
348 S. Arizona Ave., AN 4043
Wm. ARCHIS, vicepirm.
2874 Leeward Ave. DU 96933
M. J. AFTUKAS, prot. rašt.
2111 Wollan St.
Mag. STEPONAVIČIENĖ, fin. sekr.
Culver City, VE 88137
C. KIRILAUSKAS, ižd.
1427 So. Bonnie Brea DU. 3-5251

KATALIKISKOS ORGANIZACIJOS

ALRK FEDERACIJOS SK.
Pirm. V. Kazlauskas
1003 W. 36 Str. RE 35619
ALRK SUSIVIENIJIMO SK.
Pirm. Vilkienė
5059 Hesperia, Encino, Calif.
ALRK MOTERŲ SĄJUNGOS SK.
Pirm. A. Dovidonienė
6216 Hays Ave. CL 73575
LIETUVOS VYČIAI
Pirm. P. Barkauskas
1532 5th Ave. RE. 2-2769
ŠV. VARDO VYRŲ DRAUGIJA
Pirm. B. Bartkus
2664 Redondo Blvd. WH 6198
KALIFORNIJOS ATEITININKŲ SAMBURIS
Pirm. J. Mitkus
3674 Manon Str.
SV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORAS
Pirm. St. Deringis
226½ Alexandria Ave. DU. 44329
ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS KOMITETAS
Pirm. P. Žukauskas
5127 Fountain Ave. NO 10144

KNIGHTS OF LITHUANIA
Council 133

Pres. Peter BARKAUSKAS
1532 Fifth Ave. RE. 2-2769
Vice Pres. Jake MARBACK
1861 So. Orange Dr.
Sec. Joe Guest
2506 Griffith Park Blvd.
Treas. & Fin. Sec. Helen VARKALIS
2656 Hyperion Ave. NO. 8516
Trustees:
Eduard BARTKUS, Lucille GILBERT
Michael JAKUTIS
Sergeants at Arms:
George BARKAUSKAS, Frank GILBERT

VYRU IR MOTERU TAUTISKAS PASALPINIS KLUBAS

A. J. JANUŠAUSKAS, pirm.
4632 S. Pickford St. WA 4676
PAUL MAGELO, vicepirm.
725 W. 43rd St.,
R. JANUŠAUSKIENĖ, sekr.
4632 S. Pickford Ave. WA 4676
V. KARAZIJA, fin. sekr.
170 S. Union Pl. VA. 8837
Susirinkimai daromi kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį Lenkų salėje, 843 S. Bonnie Brae Ave.

TURISTŲ DĖMESIUI. — Atvykusius į Los Angeles ir norinčius pamatyti miesto žymesniąsias ir gražiąsias vietas, prienama kaina automobiliu apvežios ir aprodys

ANTANINA CVIRKIENĖ

2208 4th Ave., Los Angeles, Calif. Telefonas - REpublic 2-5037

Merry Christmas and Happy New Year

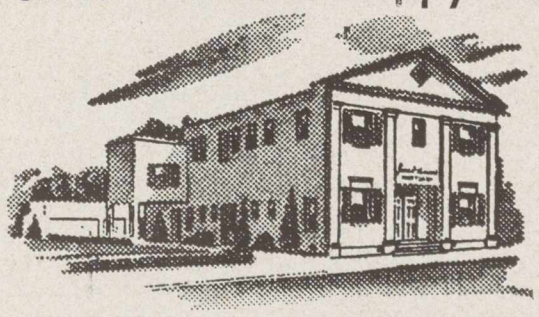

JONES & HAMROCK
MORTUARY
731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 15
PROSPECT 6091

HERE IT IS!

KNIGHTS of LITHUANIA
DANCE
February 4th, 1950 (Sunday)
at NORTH STAR AUDITORIUM
1631 W. Adams Blvd., Los Angeles, Calif.
COME and ENJOY
This is the last DANCE before the LENT
We Guarantee You a Wonderful Time
Please Make a Date in Advance for
KNIGHTS of LITHUANIA DANCE

HELEN'S
HOUSE OF BEAUTY
HELEN MOCKUS 1722 N. WESTERN AVE.
PHONE HO. 9-4600 HOLLYWOOD 27, CALIF.

LITHUANIAN REALTY CO.
Real Estate — Loans & Insurance
Chas. Luksis, Manager
3506 W. Pico Blvd.
(2nd Floor)
Phone RE. 8278
BRANCH OFFICE:
7761 Sepulveda Blvd., Van Nuys, Calif.
ST. 1232

BILLY BAKUEN
MERCHANT TAYLOR
Imported and Domestic Woolens
320 East First St. Long Beach 2, Calif.
Phone 67-4264

J. J. BAKUS & JOE BULAT
LITHUANIAN REAL ESTATE BROKERS
Homes - Income Property - Loans
Multiple Listing Service
4728 So. Normandie Los Angeles 37, Calif.
Office: AXminster 7900 Res.: PLeasant 6590

Merry Christmas and Happy New Year
WILLIAM W. SKETRES
Automobile & Truck
Fire (House, Furniture & Merkantile)
Comprehensive Liability (Personal & Business)
Workmen's Compensation
Health & Accident
Hospitalization
3221 SHERBOURNE DR. LOS ANGELES 34, CALIF.
Res. Phone VErmont 8-7526

VERTINGOS KNYGOS
"California and Californians" by Rochwell D. Hunt, Ph. D., 5 tomai odiniais viršeliais po apie 600 psl.
"The World's Best Oratories" - David Brewer, L. L. D., puikiai įrišta, 10 tomų po apie 500 psl.
Abi knygos parduodamos už 50 dol.
Teirautis redakcijoj

Skaitykite - Platinkite - Remkite

"DRAUGA"

vienintėlį lietuvių religinės, tautinės minties dienraštį pasaulyj

DRAUGAS yra geriausias laikraštis, kadangi tikroje šviesoje nušviečia pasaulio ir lietuvių kolonijų gyvenimo įvykius.

DRAUGAS yra įdomiausias, kadangi po savo sparnu yra sutraukęs žymiausius rašytojus, politikus, visuomenininkus, korespondentus.

DRAUGAS yra gyviausias, nes patiekia vėliausias žinias apie pavergtą Lietuvą, ištremtus lietuvius, lietuvių veikimą Amerikoje ir kitur.

DRAUGAS yra patikimiausias, kadangi Amerikoje, Europoje ir kitur turi savo korespondentus, kurie rašydami iš vietos patiekia pilniausias ir patikimiausias žinias.

DRAUGAS taipgi skaitomas lietuvių biznierių ir pramonių skelbimų organu. Jei norite ką greit parduoti, pirkti ar rasti, skelbkitės DRAUGE. Ieškai gero darbo? Skaityk DRAUGĄ!

Padarykite DRAUGĄ tikru savo draugu! Sykį jį paskaitęs, nenorėsi su juo skirtis.

KAINA —

Užsieny DRAUGAS kainuoja $10.00; Kanadoje metams $7.00; pusmečiui $4.00

Chicagoje ir Ciceroje metams $8.00; pusmečiui $4.50. Kitur Amerikoje metams $7.00; pusmečiui $4.00.

Prenumeratos ir kitais reikalais kreipkitės adresu:

"DRAUGAS"

CHICAGO 8, ILLINOIS

ĮSTEIGTAS 1909 TEL. VIRGINIA 7-66640—6641

NOREDAMI BUTI INFORMUOTI

apie pasaulio ivykius ir

Amerikos bei Kanados lietuviu gyvenima

S K A I T Y K I T E

«DARBININKA»

iseinanti du kartus per savaite

PRENUMERATOS KAINA:

Amerikoje — $5.00, uzsieny — $5.50

ADRESAS: 366 Broadway, S. Boston 27, Mass. USA

VISI LIETUVIAI SKAITO

savaitinį, gausiai iliustruotą laikraštį

LIETUVIU ŽINIAS

LIETUVIŲ ŽINIOS kiekvieną savaitę savo skaitytojams patiekia pačių svarbiausių politinių įvykių santrauką ir komentarus,

LIETUVIŲ ŽINIOS plačiai informuoja apie pasaulio lietuvius ir Amerikos lietuvių veiklą,

LIETUVIŲ ŽINIOS savo puslapius pagražina tiek lietuvių, tiek politinio gyvenimo nuotraukomis,

LIETUVIŲ ŽINIŲ korespondentai Anglijoj, Argentinoj, Ispanijoj, Vokietijoj ir kituose kraštuose žinias renka iš pačių pirmųjų šaltinių.

TODĖL TUOJAU UŽSISAKYKITE

LIETUVIŲ ŽINIAS,

KURIOS METAMS KAINUOJA TIK $3.

LIETUVIŲ ŽINIOS

221 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

SKAITYKITE

KANADOS LIETUVIU

savaitrasti

«TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI»

Jame rasite apsciai ziniu is Kanados ir viso pasaulio lietuviu gyvenimo, idomiu straipsnu ir geros informacijos bendrais klausimais.

PRENUMERATOS KAINA metams:

JAV-SE ir Kanadoj - $3, kitur - $ 4

ADRESAS:

941 Dundas St. W.,

Toronto, Ont., Canada